

DIARI DE SESSIONS DE LA **COMISSIÓ D'ASSUMPTES INSTITUCIONALS I GENERALS** DEL PARLAMENT DE LES ILLES BALEARS

DL. PM. 355-1992

Fq.Con.núm. 33/27

XI legislatura

Any 2024

Núm. 33

Presidència de la Sra. Margalida Pocoví i Sampol

Sessió celebrada dia 23 d'octubre de 2024

Lloc de celebració: Seu del Parlament

SUMARI

Compareixença de la consellera de Presidència i Administracions Públiques, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears, pel procediment d'urgència, mitjançant l'escrit RGE núm. 11107/24, per informar dels efectes de la DANA a les Illes Balears. . . . [426](#)

LA SRA. PRESIDENTA:

Bon dia, senyores i senyors diputats. Començarem la sessió d'avui i, en primer lloc, els demanaria si es produeixen substitucions.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Hola, bon dia, Sra. Presidenta. De fet, la diputada Cristina Gómez, que ara entra, substituirà el Sr. Córdoba, el que passa és que a la rèplica que fem a la consellera ens repartirem el temps, cinc minuts cadascun... la Sra. Gómez i jo mateix, Josep Castells. Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Perfecte, cap problema. Cap altra substitució?

EL SR. LAMIN I ABEIDI:

Sí, presidenta, Omar Lamin substitueix Iago Negueruela.

LA SRA. PRESIDENTA:

No n'hi ha d'altra.

Compareixença de la consellera de Presidència i Administracions Públiques, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears, pel procediment d'urgència, mitjançant l'escrit RGE núm. 11107/24, per informar dels efectes de la DANA a les Illes Balears.

Passam a l'únic punt de l'ordre del dia d'avui, relatiu a la compareixença de la consellera de Presidència i Administracions Públiques, sol·licitada pel Govern de les Illes Balears, pel procediment d'urgència, mitjançant l'escrit RGE núm. 11107/24, per informar dels efectes de la DANA a les Illes Balears.

Assisteix la consellera, bon dia, consellera i tot l'equip que avui l'acompanya, l'acompanyen: el Sr. Pablo Gárriz, director general d'Emergències i Interior; el Sr. Antonio Plata, cap del departament d'Emergències; la Sra. Raquel Sánchez, interlocutora parlamentària; la Sra. Marta Sureda, cap de premsa; i crec que també hi ha el Sr. Eduardo Parga, director de l'112.

Consellera, Sra. Antònia Maria Estarellas, té la paraula vostè, per fer l'exposició oral, sense limitació de temps.

LA SRA. CONSELLERA DE PRESIDÈNCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES (Antònia Maria Estarellas i Torrens):

Moltes gràcies, bon dia. Gràcies, Sra. Presidenta. Bon dia, senyors i senyores diputats, bé, senyores i senyors diputades. Com ja bé ha dit la presidenta, m'acompanyen avui el nou director general, aprofit per presentar-vos-lo, Pablo Gárriz, acompanyat del cap de departament d'Emergències, Antoni Plata, i del director de l'112, Eduardo Parga, així com la resta de l'equip.

Comparesc avui aquí, a petició pròpia, per explicar els fets i les actuacions que des de la Direcció General d'Emergències i Interior, adscrita a la Conselleria de Presidència i Administracions Públiques, es varen dur a terme en conseqüència de la DANA que varen patir les nostres illes entre els dies 14 i 17 del mes d'agost.

Abans d'entrar en matèria, no puc fer altra cosa que no sigui enviar un missatge de suport a totes les persones que s'han vist afectades per aquesta DANA, especialment a l'illa de Menorca, on va colpejar més fort. Els garanteixo a tots ells i a vostès que són aquí que des del Govern estam fent i farem tota la feina necessària i emprarem totes les eines amb què comptam per restituir la normalitat a l'illa i a les seves vides.

En segon lloc, i no menys important, he d'agrair i valorar la feina feta pel personal dels cossos d'emergència i seguretat que varen actuar durant aquesta DANA, gràcies a la seva actuació s'eviten danys majors i el meu agraïment és a tots, a nivell local, insular, autonòmic i estatal, per la coordinació i predisposició que han demostrat que els serveis públics funcionen i que, malgrat sempre tot es pot millorar, a les Illes Balears tenim uns grans professionals que fan front de forma coordinada a aquestes tempestes que en qualsevol moment es poden complicar.

També agraesc a tot el personal de la direcció general per la feina feta, per la seriositat amb què es fa cada una de les tasques de la direcció general i, sobretot, la seguretat que ens aporten en la presa de decisions.

I és precisament en aquest moment, quan una tempesta o qualsevol altre advers meteorològic es complica, quan els serveis d'emergència i seguretat necessiten de la col·laboració ciutadana, perquè uns ciutadans ben informats i formats estan més previnguts i faciliten enormement la tasca dels professionals d'Emergències.

Per això, necessit fer una menció especial als professionals dels mitjans de comunicació de les Illes Balears i també, en especial, als d'IB3 pel seguiment que la cadena autonòmica va fer de la DANA, en mantenir informats els ciutadans en temps real, minut a minut, sobre l'evolució de la tempesta i, sobre tot allò que passava al voltant de casa seva. Varen ser prop de deu hores d'informació en directe durant el moment més crític del pas de la DANA per les Illes a través de la televisió, la ràdio i les plataformes digitals de la cadena, un fet que deixa palès que la tasca dels mitjans de comunicació és -i ho dic amb boca grossa- importantíssima, mai no s'hauria d'oblidar.

Crec que en moments d'emergència tots hem de ser responsables, en la mesura que ens sigui possible, de difondre i complir les indicacions que es fan des dels serveis de predicció meteorològica, emergències i mitjans de comunicació, i tots són tots, tota la població, tots els grups polítics aquí representats, i ser solidaris i col·laborar per fer política en aquests assumptes.

Dit això, ara sí, passaré a exposar-los de manera cronològica quins foren els fets i de quina manera es va actuar des del Servei d'Emergències i Interior.

Dia 13 d'agost, l'AEMET, l'Agència de Meteorologia, va activar l'avís taronja per fenòmens meteorològics adversos, pluges, tempestes i costaners a Mallorca i a Menorca. En conseqüència, des de la Direcció General d'Emergència es va activar el Pla Meteobal, pla per fenòmens meteorològics adversos, en dos nivells a tota la comunitat autònoma, IG 1 METEOBAL per pluges i tempestes, IG 0 METEOBAL per fenòmens costaners.

Es va recomanar a la població no realitzar esdeveniments a l'aire lliure o amb aglomeració de gent, i també es va activar en fase de preemergència el Pla INUNBAL, pla d'inundacions, i es va procedir a la monitorització dels torrents de manera constant.

Dia 14 d'agost continuava activat l'avís taronja i, davant les previsions de l'AEMET que la situació es compliqués, es va fer una notificació als cossos d'emergències, ajuntaments i coordinadors municipals de platges d'Eivissa i Formentera per tal que extremessin les precaucions i prenguessin les mesures necessàries. I, precisament aquest mateix dia 14, les prediccions de l'AEMET es tornaren reals i un conjunt de tempestes organitzades amb forts vents varen afectar les Pitiüses, passaren després per l'illa de Mallorca i arribaren Menorca.

Els incidents més destacables aquest dia varen ser diferents rescats a embarcacions i un pescador desaparegut que, afortunadament, va ser rescatat. Un altre punt on s'estava pendent i es va donar una especial atenció va ser la zona d'Es Cubells, a Eivissa, ja que es tracta d'una zona vulnerable i sensible als esllavissaments del terreny.

Donada aquesta situació de risc i encara en avís taronja, el mateix dia, és a dir, el 14 d'agost, es va reunir el comitè tècnic assessor de METEOBAL a les 15 hores i, posteriorment, en previsió que la DANA no seria favorable i l'AEMET pujaria l'avís a vermell, des de la Direcció General d'Emergències i Interior es va enviar un comunicat a tots els organismes implicats en l'activació de METEOBAL i INUNBAL en uns nivells superiors, es va pujar el nivell IG 2 per pluges i tempestes a totes les illes, amb l'activació de l'avís vermell a tota la comunitat autònoma, el que implica la prohibició de realitzar activitats a l'aire lliure, IG 1 METEOBAL, per fenòmens costaners a Menorca i les SO, la situació operativa 1 INUNBAL a totes les illes.

En aquests moments ja quedaven així paral·lelament activats els dos plans, METEOBAL i INUNBAL.

Dia 15 d'agost es va tornar a reunir el comitè tècnic assessor de METEOBAL i INUNBAL a les 15 hores i es va enviar de nou un comunicat a tots els organismes. Per a dia 15 d'agost les actuacions màximes de METEOBAL i INUNBAL varen ser aquestes: IG 2 METEOBAL, pluges i tempestes a totes les illes; IG 1 METEOBAL, fenòmens costaners a Mallorca; SO 2 INUNBAL a Menorca; S 01 INUNBAL a Mallorca; SO 10 INUNBAL Eivissa i Formentera.

Durant les properes hores i amb vista a l'escassa afecció a Eivissa i Formentera es va baixar l'índex de gravetat 1 del Pla Meteobal per pluges i tempestes a aquestes dues illes.

A Menorca és on la DANA va evolucionar més desfavorablement i on es varen produir la majoria dels incidents, especialment als municipis d'Es Mercadal i Alaior amb torrents desbordats, inundacions i intervencions de rescat. Els incidents van començar a entrar els serveis d'emergències 112 dia 14 al matí, ja que es varen començar a produir acumulacions de precipitacions molt importants en poc temps.

Entre dia 14 i dia 15, l'112 va atendre un total de 373 cridades: 213 de Mallorca, 115 de Menorca, 23 d'Eivissa i 22 de Formentera. Els municipis més afectats amb més cridades ateses foren: Palma, amb 59; Es Mercadal, amb 52; Manacor, amb 37; Alaior, amb 33; Formentera, amb 22; Sant Josep de la Talaia, amb 16, i Ciutadella, amb 8.

I per tipologia d'incidentes es reberen les següents cridades: inundacions d'edificis i comerços, 98; caiguda d'arbres a la calçada, 52; inundacions de via pública, 47; obstacles líquids a la calçada, 23; despreniments, 19; embarcacions a la deriva, 16; persones amb perill a la mar, 9; desbordament de torrents, 2; i carreteres tallades, 2.

En conseqüència, entre els dies 14 i 15 el Servei d'Emergència va reforçar el seu personal de sala per torns -em referesc a la sala de l'112-: el torn del matí va passar de 9 persones a 11, el torn de l'horabaixa va passar de 10 persones a 11, i el torn de nit va passar de 9 persones a 6 persones a la nit del dia 15, ja que la situació estava més controlada.

Igualment, dia 15 d'agost també es varen activar els operatius d'IBANAT de la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural per atendre incidents com ara caigudes de pins o buidaments d'aigua, entre altres, i es va mantenir la monitorització constant de torrents, encetada ja el dia anterior.

De cara a dia 16 d'agost es varen rebaixar les activacions del Pla METEOBAL, ja que la pitjor part de les pluges i tempestes ja havien passat, i les actuacions quedaren així: IG 1 METEOBAL per pluges i tempestes a Mallorca i Menorca; IG 0 METEOBAL per pluges i tempestes a Eivissa i Formentera.

Pel que fa al Pla INUNBAL, per mor de l'acumulació d'aigua de les tempestes del dia anterior, que provocaren desbordament de torrents i inundacions, les activacions no es modificaren i quedaren com el dia anterior: SO 2 INUNBAL a Menorca i SO 1 INUNBAL a Mallorca i el 0 ja a Eivissa i Formentera.

Així mateix, durant tot el dia 16 -divendres- es va realitzar un seguiment exhaustiu dels incidents que quedaven oberts del dia anterior i a mesura que anaven passant les hores i la situació s'anava controlant quedaren ja estipulades les següents activacions: es va passar al nivell 0 del Pla METEOBAL a Mallorca i Menorca, a Menorca es va seguir amb la situació operativa 2 del Pla INUNBAL i a Mallorca també es va passar a situació operativa del Pla INUNBAL al 0, INUNBAL en fase ja de preemergència a Eivissa i Formentera.

Mentre aquesta situació es produïa,...

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

... el Govern de les Illes Balears no va estar de mans creuades. El mateix dia 16 d'agost, després d'avaluar els danys més importants, aquesta conselleria va formalitzar un contracte d'emergència amb TRAGSA per un valor de 8.500 euros per dur a terme treballs de reparació al Camí de Tramuntana. Aquest camí va quedar tallat en dos punts crucials, el que impedia la circulació dels operatius d'emergència i dels veïns, així com afectava el restabliment del subministrament elèctric de la zona.

A partir de dissabte dia 17, durant tot el cap de setmana es va fer seguiment de les condicions atmosfèriques i de les tasques de tornada a la normalitat i restabliment de subministraments bàsics de les zones afectades, especialment a Menorca.

De fet, ho vaig poder veure de primera mà ja que, juntament amb la presidenta del Govern, Marga Prohens, ens desplaçàrem a Es Mercadal i Alaior, per tal de conèixer quina era la situació i tenir una primera visió de quins eren els danys.

I dia 19 d'agost, només quatre dies després que la DANA descarregués amb intensitat a l'illa de Menorca, des de la Conselleria de la Mar i Cicle de l'Aigua, després d'una reunió amb el president del Consell de Menorca, es posà en marxa un pla d'acció més concret per abordar els treballs urgents de recuperació.

Les empreses de manteniment de torrents, amb les quals ja té aquest govern contracte vigent, varen arrencar immediatament amb les primeres intervencions per buidar els llits que havien quedat obstruïts, especialment en punts crítics, en previsió que noves pluges poguessin provocar desbordaments.

Aquesta primera fase va permetre mitigar el risc de noves inundacions i començar a restablir la normalitat a les àrees més afectades.

Per part també d'aquest govern, mitjançant la Conselleria d'Agricultura, Pesca i Medi Natural, es redactaren dos projectes per tal de dur a terme les actuacions per a la recuperació dels danys ocasionats a les infraestructures de la comunitat de regants del Camí de Tramuntana: el primer va consistir en la restitució de 60 metres de paret seca de tancament d'una parcel·la, l'erosió lateral del torrent i la inundació de l'edifici de bombeig; l'altre projecte per a restaurar un talús de la muntanya.

Des del Govern sempre hem reafirmat i demostrat el nostre compromís de col·laborar estretament amb les administracions locals per garantir que les obres de recuperació avancin segons el que es preveu, i des que es va produir la DANA s'estan restaurant les infraestructures crítiques, els treballs en els torrents avancen a bon ritme i la recuperació de les zones afectades estan marxa, sempre amb màxima transparència i seguint les normatives ambientals.

No hem escatimat en recursos ni en esforç i continuarem sense descans fins que totes les àrees hagin recuperat la normalitat.

De fet, els puc dir que està previst que abans que finalitzi l'any 2024... s'hagin recuperat la pràctica totalitat dels llits afectats. A més, també és públic que des de conselleria que dirigeix el conseller Lafuente s'ha proposat als propietaris de finques agrícoles ramaderes de Menorca implicar-se activament en el manteniment dels trams de torrents que discorren pels seus llocs, una iniciativa que permetrà crear un marc de col·laboració per agilitar els tràmits administratius i, al mateix temps, respectar les normatives mediambientals. Aquesta proposta està en aquests moments oberta a aportacions a les associacions agràries FAGME, AGRAME i Unió de Pagesos.

En conjunt, el pas de la DANA de l'agost es va tractar d'una situació complexa, amb fenòmens adversos sobreposats i molta intensitat de pluja, una gran quantitat en poc temps, que va generar molts d'incidents per gestionar i coordinar, i, el més important, una pertorbació de les condicions de la vida de la població.

És per això que varem considerar, a nivell tècnic, que els fenòmens adversos que es varen derivar d'aquesta DANA es troben dins el supòsit de l'article 23 de la Llei 17/2015, del sistema nacional de Protecció Civil, i per això dia 23 d'agost varem sol·licitar a l'Administració de l'Estat la declaració de zona afectada greument per una emergència de protecció civil als municipis d'Es Mercadal i Alaior. Aquesta declaració va ser aprovada pel Consell de Ministres dins aquest mes d'octubre.

Vull deixar palès també que, un cop passada la DANA, fet el contracte d'emergència amb TRAGSA i sol·licitada a l'Estat la declaració de zona catastròfica, el Govern de Marga Prohens hi va continuar donant suport amb l'autorització de la redacció d'un conveni amb el Consell Insular de Menorca, que ara mateix està en procés, i duent a terme les tasques de restitució dels danys.

Així mateix, el Consell de Govern de 27 de setembre de 2024 va ratificar l'execució de les obres d'emergència per un valor de 3.422.073,54 euros per restaurar les zones afectades per les inundacions als municipis d'Alaior i Es Mercadal, a Menorca. Es varen prioritzar les zones afectades en aquests dos municipis a causa de la magnitud dels danys causats per les pluges torrencials. Amb aquestes actuacions, el Govern de les Illes Balears reafirma el seu compromís d'actuar de manera eficaç davant emergències que afecten tant la seguretat de les persones com l'entorn natural.

Com veuen, al Govern de les Balears no hem deixat de fer feina -i vull remarcar-ho- en col·laboració constant amb la resta d'institucions implicades, per tal de pal·liar els efectes ocasionats per la DANA, però també per intentar millorar perquè aquests episodis seran -segons els experts- cada vegada més recurrents i la nostra responsabilitat com a govern és avaluar les nostres actuacions, detectar possibles millores i implementar-les.

Amb aquest objectiu es va dur a terme dia 12 de setembre una reunió amb responsables del departament de Medi Ambient, Reserva de Biosfera i Cooperació del Consell Insular de Menorca. Per part de la Direcció General d'Emergències hi van assistir els aquí presents Antoni Plata, cap de departament d'Emergències, i Eduardo Parga, director de l'112. També hi

eren els representants del Servei d'Extinció d'Incendis i del Servei de Carreteres del Consell Insular de Menorca, personal de l'IBANAT, Policia Nacional, Guàrdia Civil i representants dels ajuntaments d'Alaior i Es Mercadal.

Durant aquesta reunió es va constatar, per part de tots els organismes implicats, que l'operatiu va funcionar correctament, tot i que les previsions meteorològiques quan es produeix una DANA són molt erràtiques i poden canviar en pocs minuts de rumb, com es va veure a la darrera DANA que ja va ser al mes de setembre.

No obstant això, en aquesta reunió es varen proposar algunes millores i aspectes a tenir en compte d'ara endavant, com ara: la necessitat que tots els ajuntaments aprovin els plans municipals d'emergència, ja que són una eina clau a l'hora de donar suport als plans autonòmics a activar per la Direcció General d'Emergències, perquè estableix un protocol clar a l'hora d'organitzar els recursos materials i personals amb què compta cada municipi, perquè com més eines de prevenció, planificació i coordinació es tinguin, més garanties hi ha que les actuacions siguin més adequades i es minimitzin els riscos per a la població.

Per això, des de la Direcció General d'Emergències oferim tot el nostre suport i les eines que tenim al nostre abast als municipis que necessitin millorar o actualitzar els seus plans i els que els vulguin implementar, una oferta d'ajuda que ja vaig traslladar als ajuntaments dia 29 de gener d'aquest any durant la reunió de responsables municipals de les Illes Balears en matèria de protecció civil i del seu voluntariat que celebrarem a la FELIB.

Igualment, des del Govern també feim especial ressò en la necessitat de potenciar i dignificar el paper de Protecció Civil de les Illes Balears i especialment a Menorca s'ha de fer una aposta clara per la reactivació d'aquestes agrupacions que tenen un paper clau als seus municipis quan es produeix una emergència, perquè precisament són ells els que millor coneixen el seu municipi.

Aquest és el resum dels fets i les actuacions que es varen dur a terme durant el pas de la DANA per les Illes Balears.

Vull remarcar que, en tot moment, el comitè tècnic assessor va estar al front de les activacions i de la comunicació amb tots els organismes implicats, locals, insulars i autonòmic, ja que és l'organisme competent per fer-ho, i que tota aquesta informació es va fer arribar a la població a través de xarxes socials, mitjançant notes de premsa actualitzades trameses als mitjans de comunicació per a la seva posterior difusió, i gràcies també a les intervencions dels tècnics d'Emergències als mitjans per comptar de primera mà als ciutadans allò que passava i traslladar-los els consells de prevencions bàsiques.

I, abans d'acabar aquesta primera intervenció, vull reiterar a tots els aquí presents que aquest govern, en aquest cas aquesta consellera, és aquí per escoltar, que escolta els ciutadans, però també tots els grups parlamentaris, que som un govern obert, sempre obert a rebre crítiques constructives perquè tenim molt clar que, en matèria de prevenció i seguretat, qualsevol ajuda

i millora és bona. Per això som aquí, perquè em facin les crítiques que considerin oportunes.

El nostre deure com a representants polítics és proporcionar benestar, suport i polítiques actives que de debò serveixin als ciutadans de les nostres illes en el seu dia a dia.

Moltes gràcies i qued a la seva disposició.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Estarellas. Procedeix ara la suspensió de la sessió per un temps màxim de 45 minuts, per tal que els grups parlamentaris puguin preparar la formulació de preguntes o observacions, per la qual cosa es demana als portaveus si volen una suspensió o si bé podem continuar... Podem continuar.

Per tal de formular preguntes i observacions, tot seguit procedeix la intervenció dels diferents grups parlamentaris. Sra. Consellera, li deman si vostè vol contestar globalment o de forma individual.

LA SRA. CONSELLERA DE PRESIDÈNCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES (Antònia Maria Estarellas i Torrens):

Globalment.

LA SRA. PRESIDENTA:

D'acord. Idò, per part del Grup Parlamentari Socialista, té la paraula el Sr. Pons, per un temps de deu minuts.

EL SR. PONS I PONS:

Moltes gràcies, Sra. Consellera, benvinguda a aquesta comissió. Començaré fent meves -si vostè m'ho permet- les paraules de reconeixement cap a la feina dels professionals. Crec que..., i voldria també que constés en acta el suport i el reconeixement cap a la feina que han fet tots els professionals per part del Grup Socialista, en aquest cas, tot el reconeixement cap a un jo crec que un col·lectiu no només compromès, sinó altament qualificat, que mereix, per suposat, tot el nostre suport.

A partir d'aquí, de la seva compareixença, m'haurà de permetre que comenci amb una crítica directa, en aquest cas lligada a les formes, perquè vostè, de manera immediata, és cert que va sol·licitar la compareixença en aquesta comissió, ho va fer tot just una setmana, dia 21 demanava ja la compareixença, però no l'hem vista fins avui, i hem de ser conscients que qui marca la decisió de comparèixer és vostè, ho sol·licita, però després no hi ha manera de posar-ho mai a l'ordre del dia, i dos mesos i mig és tard per comparèixer, i més quan ho acaba fent un poc a la correguda després que el Grup Socialista hagués forçat al plenari la interpel·lació del Sr. Lafuente i que, per tant, allà ell, en bona manera, ja hagués donat comptes de l'acció de govern. No hauríem volgut açò. No només hauríem volgut que vostè hagués sol·licitat la compareixença de manera ràpida, sinó que, a més a més, dins la seva agenda ho hagués fixat com a una prioritat i l'haguéssim pogut tenir aquí donant

explicacions, no dos mesos i mig després, sinó a les poques setmanes.

Per tant, vagi per endavant aquesta qüestió més de formes, però que també transmet una qüestió de prioritats per part de la conselleria.

Vostè va ser al debat de la interpel·lació amb el Sr. Lafuente. Vaig veure que prenia notes en tot moment i, per tant, en bona manera, les qüestions que jo li plantejaré aquí, que varen ser aquelles que no va resoldre el Sr. Lafuente i que esper que, una setmana després, vostè en pugui donar.

El Sr. Lafuente va reconèixer -són paraules seves- que la gestió de la DANA es podria haver millorat. Hi va haver evidències i mancances que el Sr. Lafuente va acabar reconeixent. Són paraules textuais seves, eh?, basta mirar el *Diari de Sessions* per veure açò. No va ser, per tant, una gestió modèlica de la qual crec que, a més a més, hi ha lliçons que es podrien prendre. Vostè n'ha apuntades dues, les compartesc, però crec que se n'ha deixat moltes. Intentaré fer-ne un repàs si tenc temps.

La primera és molt evident. Vostè ha dit que aquests fenòmens seran cada vegada més recurrents, es produiran amb més intensitat i, per tant, els riscos d'inundacions seran cada vegada més grossos. I jo li torn fer la mateixa pregunta que vaig fer a Lafuente: sent així, com és que el Govern de les Illes Balears ha decidit permetre l'autorització de construccions d'habitatges en zones d'inundació de risc?

La resposta que em va donar el Sr. Lafuente és que el decret llei òmnibus era per simplificar i que, per tant, l'únic que feien eren simplificació. No és cert. I m'hi detinc. La disposició derogatòria única, apartat c): "Queden derogats els articles 4 i 5 del Decret llei 9/2020, de 25 de maig, de mesures urgents de protecció del territori". Passem al Decret llei de mesures urgents de protecció del territori, l'article 4.1 diu: "No es poden ubicar nous habitatges unifamiliars aïllats en els terrenys que estiguin inclosos dins àrees de prevenció de riscos d'erosió, d'esllavissada, d'incendi, d'inundació". Han derogat açò vostès i, per tant, a partir d'ara es permet l'autorització de construcció d'habitatges a totes aquestes àrees de risc.

El Sr. Lafuente ens explicava que açò ho havien fet... que no és cert, que ells l'únic que fan és simplificar. A mi m'agradaria conèixer en aquest cas de la responsable de la Conselleria d'Emergències, consellera de Presidència, i que, per tant, ha de coordinar aquest tipus de lleis, no?, de calaix de sastre on hi ha entra tot, com és i per quin motiu han pres vostès aquesta decisió.

Continuam, perquè en aquest decret llei, òmnibus, a més a més, sabem que aquests fenòmens que seran més recurrents ho seran com a conseqüència del canvi climàtic. I vostès han modificat amb la llei òmnibus la Llei de canvi climàtic, en el seu article 25 de la llei òmnibus on modifiquen l'article de la Llei de canvi climàtic, modifiquen els articles 20, 32, 43, 48, 51, 53, 54, 64 i 66, la majoria d'aquests articles és per davallar ambició climàtica, per permetre seguir contaminant una miqueta més dels plantejaments que nosaltres fèiem. I voldríem saber per quin motiu o per què vostès creuen que açò és el més

adequat. No ho compartim, Sra. Consellera, i no concorda amb la seva reflexió que aquests fenòmens seran cada vegada més recurrents.

Però continuu, en relació amb les qüestions de la gestió de la DANA, el mateix dia 15, ja li ho vaig formular al Sr. Lafuente i no em va contestar a cap, i m'agradaria que vostè hi pogués entrar. No li sorprendrà res del que jo li demani.

El primer avís de carretera tallada, la carretera general, eh?, de Maó a Ciutadella, no va arribar fins a les set del capvespre. A les set del capvespre ja feia estona que la carretera estava tallada i hi continuaven entrant cotxes. Voldríem saber si creu que açò és correcte o si açò s'hauria de millorar. Voldríem saber també per què no hi va haver ni un sol cartell ni un sol control policial que informés precisament d'açò. Açò es va generar, evidentment, riscos evidents per part dels conductors.

Voldria també que m'explicàs, que em valoràs, sabent que l'alarma hi era, que el dia arribava, que sabíem que açò podia succeir, per quin motiu creu que, per exemple, un ajuntament com el d'Alaior, dels més afectats, aquell dia només va tenir dos policies locals de guàrdia per a tot el municipi, sabent que ens enfrontàvem al que ens enfrontàvem, i si creu que açò és correcte o si açò s'ha de millorar.

Voldríem saber també, no n'ha fet referència, però al torrent d'Es Mercadal, la normativa no ho estableix, eh?, vull dir, l'ajuntament no va fer res que no pertocàs, però segurament davant aquestes coses hi hauria d'haver avisos directes, quan estam en una zona inundable d'un torrent per un casc urbà, la importància de poder avisar: no és el lloc d'aparcar cotxes, i en voldria saber també la seva opinió.

Voldria saber per quin motiu no es va activar l'alerta dels mòbils, l'aplicació ES Alert. És cert que no es va fer per la por de crear alarma social? Voldria que m'ho pogués vostè, per tant, contestar aquestes qüestions.

Voldríem saber per quin motiu encara no han actuat a la platja de Cala En Porter. Si l'endemà o al cap de dos dies s'actuava damunt la zona dunar de la platja de Son Bou, no té cap sentit que a dia d'avui encara no hagin fet les actuacions entorn a la platja de Cala En Porter. Té poc sentit que açò sigui així.

I a la vegada també voldríem saber -el Sr. Lafuente tampoc no ens va contestar- com és possible que l'Ajuntament de Maó sol·licitàs des del mes de febrer la neteja dels torrents i no que el Govern no els hagués netejats, no, sinó que a dia d'avui encara no els hagi contestat. Per què l'Ajuntament d'Alaior, l'Ajuntament d'El Migjorn o l'Ajuntament de Maó sol·liciten la neteja dels torrents mesos abans i no reben resposta per part del Govern? Açò és millorable també, Sra. Consellera?, voldríem també que ens explicàs açò.

I després hi ha la part en relació específica, en aquest cas, amb la col·laboració interinstitucional. Vostè ha parlat i ha dit que el Govern de les Illes Balears en l'àmbit de les seves competències va establir l'emergència d'alguns projectes perquè la Conselleria de la Mar i del Cicle de l'Aigua pogués actuar de manera immediata. L'Ajuntament d'Es Mercadal s'han negat a

fer-ho als seus equipaments que són propis, d'acord o no, a dia d'avui el camp de futbol, han passat dos mesos i mig, i el camp de futbol és impracticable encara a dia d'avui. A dia d'avui encara, el Camí de Tramuntana, que l'únic que varen fer va ser posar un (...) mal compactat, però tu passes per allà i hi ha els trossos d'asfalt, trossos de terra, inexplicable des d'un punt de vista de la perillositat amb la circulació de vehicles, evidentment, o el que suposa en paviments i baranes, li mostrava al Sr. Lafuente una fotografia que a dia d'avui encara estan així. És cert que el torrent és competència de Recursos Hídrics, però es pont és responsabilitat en aquest cas de l'ajuntament. I jo crec que aquí devora també hi manca coordinació.

Vostès els haurien de poder ajudar, fins i tot donar-los un plus de seguretat, al·lots, dins les vostres competències, l'article 120 de la Llei de contractes de l'administració pública estableix que davant una situació de catàstrofe, es pot declarar els projectes dins l'àmbit competencial teu d'emergència i et permet açò adjudicar-ho de manera immediata i, per tant, superar traumes -que n'hi ha hagut, eh?- personals, perquè quan s'inunda casa teva, quan..., vull dir, són situacions que són tremendes, no té cap sentit que després cada dia hagis de sortir de casa teva al carrer i trobar-te situacions que encara et recordin aquesta situació.

Crec, Sra. Consellera de Presidència, estic segur que vostè està ben considerada per part de l'equip de govern, en aquest cas d'Es Mercadal, crec que els hauria de donar un cop de mà i aportar-los seguretat i poder-los dir: Mirau, sí, aquests tipus de coses es poden fer, de..., s'han de justificar bé... -vaig acabant- s'han de justificar de manera correcta, però crec que ho poden fer. És més, l'exemple a Sant Llorenç d'Es Cardassar, 10,5 milions d'euros adjudicats directament a dit, eh?, per entendre'ns, va permetre fer totes aquestes coses.

En aquest sentit, li demanaria, és una petició i un prec, eh? -fixi's-, que ajudi també l'ajuntament a fer-ho possible.

Moltes gràcies, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Pons. Per part del Grup Parlamentari VOX, té la paraula el Sr. Rodríguez, per un temps de deu minuts.

EL SR. RODRÍGUEZ I FARRÉ:

Muchas gracias, Sra. Presidenta. Bienvenida, Sra. Consellera, a todo el equipo que le acompaña, especialmente al nuevo director general de Emergencias, y también me gustaría alabar el trabajo del anterior director general de Emergencias, que dimitió a petición propia y no me extraña para no tener a veces que aguantar, no está pagado en el sueldo lo que a veces uno tiene que aguantar en este parlamento.

Me gustaría poner en contexto..., estoy bastante de acuerdo con todas las explicaciones que usted ha dado, salvo con una, esa... tiritita que nos ponemos antes de hacernos la herida de decir que estos fenómenos serán cada vez más frecuentes, yo supongo que derivado de este mantra que todos hemos interiorizado de que el cambio climático va a venir aquí con el

fin de los tiempos, yo creo que tenemos a veces un profundo desconocimiento de esta tierra que todos amamos y que todos queremos defender, y es cuál es el régimen de lluvias del Mediterráneo y es el que es y es el que es de toda la vida de Dios y no va a cambiar, por lo menos de momento.

Y me gustaría ponerlo en contexto porque nos podemos retrotraer, por ejemplo, a las grandes inundaciones que ha vivido nuestra tierra en el pasado, la de 1403, el denominado "lo diluvi" que acabó con prácticamente una cuarta parte de toda la población de Palma, en aquel entonces, más de 5.000 muertos; la del 618, la del 62. Por ejemplo, en Valencia, que tenemos como referencia la gran inundación de 1957, donde hubo 81 muertos, pero es que las grandes inundaciones de Valencia, datadas y fechadas, son de 1321, 1328, 1340, 1358, 1406, 1427, 1475, 1517, 1540, 1581, 1589, 1590, 1610, 1651, 1672, 1731, 1776, 1783, 1845, 1860, 1864, 1870, 1897, 1949, hasta la final de 1957.

También podríamos hacer referencia al mismo tipo de situaciones en Cataluña, la última conocida, la del 1962, con 815 muertos. Este, por desgracia, es nuestro régimen de lluvias.

¿Qué se puede hacer para prevenirlo? Evidentemente, la limpieza de los cauces, los torrentes, en Valencia, por ejemplo, el plan que se hizo para desviar el curso del Turia, aquí mismo en Palma ... las grandes tormentadas pasaron de ser catastróficas cuando se desvió el torrente de Sa Riera que pasaba por la Rambla y el Borne y se ubicó en su actual lugar, que es el Paseo de Mallorca, con un cauce adecuado, y no se han vuelto a producir este tipo de inundaciones.

En definitiva, nos encontramos ante un fenómeno al que, afortunadamente, hoy en día y gracias a la modernización de los sistemas de alerta meteorológica, nos podemos enfrentar con algo más de seguridad. Y digo "algo más" porque sigue siendo imprevisible. Y no olvidemos, por desgracia, porque es que lo quiero recordar aquí, la de 2018 con 13 muertos, la de San Lorenzo.

También me gustaría recordar, cuando aquí se habla tanto de coordinación y de la necesidad de tener los medios oportunos, las infinitas veces que en este parlamento se ha pedido tener en Mallorca un destacamento de la UME y que quienes ahora se rasgan las vestiduras siempre se han negado a la presencia aquí de este destacamento, que permitiría un despliegue más rápido de esa ayuda, en algunos casos necesaria, y que se vio clarísimamente en el tema de San Lorenzo.

También habría que apelar a la responsabilidad individual, es decir, los ciudadanos también somos responsables de nuestros propios actos. Afortunadamente, de que venía esta DANA, esta tormenta y de que se podían producir inundaciones y efectos catastróficos éramos todos conscientes. Si somos conscientes, tenemos que ser lo suficientemente responsables para no ponernos a nosotros o a los nuestros en situaciones de riesgo e innecesarias o, por ejemplo, no aparcar en el cauce de los torrentes.

Que, evidentemente, yo comparto que... los ayuntamientos a lo mejor podrían ir más directamente, la policía, dar alertas...

de acuerdo, pero es que somos adultos y tenemos que ser responsables de nuestros actos. No podemos esperar que papá administración, papá estado, el que está teóricamente al cuidado de estos temas se preocupen de todo por nosotros. Esa mentalidad estatalista también a veces nos la tenemos que quitar de encima. Nosotros somos responsables muchas veces de las catástrofes que suceden porque somos incapaces de actuar en consecuencia con los avisos que muchas veces se realizan con la suficiente antelación. Si sabemos que va a caer la de Dios, pues, hay ciertas zonas en las que no hay que transitar, salvo causa de fuerza mayor, ciertas zonas en las que no debemos aparcar.

Otro tema que también sería algún día curioso estudiar son las multas que se dan a los payeses que limpian los cauces de los torrentes que pasan por su terreno y que, claro, cómo acaban con la selva amazónica por lo visto, pues hay que multarles porque no lo hacen con los correspondientes permisos que muchas veces, si no fuera porque los particulares limpian los torrentes, luego se producen las inundaciones que se producen. La hiperregulación que muchas veces tenemos, y de ahí las bondades del decreto de simplificación administrativa que espero que, además, tal y como se anunció en su momento, no se quede donde está, sino que vaya mucho más allá y se siga produciendo, debería empezar a pensar, por ejemplo, en temas como el permitir a los payeses limpiar los torrentes que pasan por su propiedad, torrentes que normalmente van secos, ya lo sabemos, porque es que en Baleares no hay ríos, hay torrentes y por eso se producen las torrentadas. Y no me cansaré de insistir. Es que es el régimen de lluvia.

Y, por desgracia, por mucho que hagamos habrá momentos y habrá catástrofes que, por mucha previsión que tengamos, por muchos medios de que nos dotemos, no las podremos evitar, porque es imposible ir en contra de la naturaleza, y la naturaleza y el régimen de lluvias mediterráneo, desgraciadamente, es el que es y seguirá siendo.

Lo que hemos de poner en valor es el enorme trabajo que hacen los servicios de emergencia de esta comunidad que, afortunadamente, ahora mismo estamos hablando de daños materiales, no de daños personales. Evidentemente que a uno se le inunde la casa, pierda su coche o vea inundada su propiedad le afecta lógicamente, le afecta personal y anímicamente, pero, afortunadamente, aquí solo estamos hablando de daños materiales, de daños subsanables. Como de cualquier desgracia, podemos sacar consecuencias, intentar mejorar, porque margen de mejora hay siempre, siempre hay un margen de mejora, nunca se hace nada perfecto, y menos en una situación como esta, en parte imprevisible y en parte catastrófica, porque, además, lo de que a veces la predicción del tiempo falla más que una escopeta de feria es cierto.

Muchas veces si vamos a los avisos de la AEMET va a caer la de Dios y al final no cae, y a veces simplemente se anuncia una pequeña tormenta y luego la tormenta es la que es, porque la meteorología no es una ciencia perfecta, pese a los satélites, pese a todo el desarrollo que ha tenido esta ciencia, a día de hoy no es una ciencia perfecta. Sí nos ayuda, sí nos ayuda a intentar saber con una cierta anticipación lo que va a suceder, y a lo que habría que empezar a apelar es a la conciencia de los

ciudadanos a que, realmente, cuando se le dan los avisos, que se dieron, porque se han dado constantemente, cada vez que viene una DANA se les avisa: “No vayan ustedes aquí, no vayan...”, también ha muerto creo que recientemente un turista, precisamente por un tema de lluvias en la montaña. Hay momentos en los que no se debe ir a la montaña, no se debe circular por ciertas zonas, no se debe aparcar en según qué lugares. Y nosotros, como ciudadanos, también tenemos que asumir esa parte de responsabilidad para que los servicios de emergencia realmente puedan actuar en ayuda de aquellas personas que lo necesitan porque se han visto superadas por una situación que ellas mismas no podían prever ni evitar.

Es a lo que tenemos que tender también, a esa mayor concienciación de la ciudadanía que cuando se da un aviso, cuando se da una prevención de este tipo de catástrofes, sea un poquito más responsable y ayude a los servicios, que no son infinitos, de emergencias a poder sobrellevar este tipo de actuaciones.

Por lo demás, insistimos en que pensamos que la actuación fue absolutamente correcta, aunque, como toda actuación - insisto- siempre hay un campo, un tiempo, un espacio de mejora.

Gracias, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Rodríguez. Per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula la Sra. Ramon, per un temps de deu minuts.

LA SRA. RAMON I SALAS:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Benvinguda, consellera i el seu equip. Evidentment també les primeres paraules que siguin de benvinguda al nou director general i, evidentment, desitjar-li tota la sort, que serà la sort de tots els ciutadans de les Illes Balears.

I també, per suposat, unir-me als missatges de suport, com deia la consellera, a tota la gent que va patir aquests dies la catàstrofe, els danys i que..., bé, encara n'està patint les conseqüències, i també, per suposat, un reconeixement a les feines que fan tots els membres i tots els cossos d'emergències i seguretat que, com que ho he viscut en primera persona, situacions com aquesta és ver que són imprescindibles, fonamentals i que és una feina que en el moment en què ocorre has d'estar a l'alçada i, sobretot també, atenent tots els protocols i les accions hi ha.

Començaré fent referència a allò que deia la consellera, no?, crec que avui en dia vivim un temps amb un avantatge que són les xarxes i els mitjans de comunicació facilitadors per transmetre aquests avisos en temps. I crec que..., el Sr. Rodríguez deia que, clar, jo també estic d'acord que la gent hauria de ser conscients que quan s'activen segons quins protocols, evidentment, no hem d'anar ni a la muntanya, ni hem d'anar a la mar ni hem d'anar a segons quines bandes, però, vaja, de vegades donar ales al concepte mal entès de la llibertat

també... ens passen aquestes coses quan l'entendem més a nivell individual i no tant com a responsabilitat col·lectiva.

Però, si més no, crec que és important ser conscients que partim amb un avantatge en aquest temps que és la prevenció amb la transmissió d'informacions quan activam els protocols. I crec que és... en aquest cas també poder avaluar quines millores sempre podem anar fent perquè aquesta transmissió d'aquestes activacions pugui arribar a la major part de gent possible per evitar, malauradament, que hi hagi gent que pensi que encara pot anar pel carrer quan hi ha les alarmes activades.

Crec que..., bé, va demanar la compareixença urgent i jo també em sum a aquests dos mesos i mig de..., bé, que tan urgent no devia ser. Però sí que dins aquesta crítica, aquests dos mesos i mig poden haver fet que, des de la conselleria, hi hagi hagut temps de fer les valoracions, les avaluacions i les accions de millora pertinents perquè aquí ens puguin dir, també tenint en compte que ha explicat que es va fer una reunió posterior amb tots els agents implicats, aquelles coses que crec que al capdavant ens han de poder permetre, malauradament -evidentment, no volem que passin desgràcies-, però sí que aquestes ens han de permetre posar l'atenció a les coses que varen funcionar, a les que no varen funcionar i quin marge de millora tenim per a properes accions en fenòmens meteorològics.

El Sr. Rodríguez parlava que el canvi climàtic, i només el relacionava amb pluja, però crec que en aquesta comunitat autònoma també hem viscut episodis que tenen a veure amb el canvi climàtic que no només són pluja, com, per exemple, un cap de fibló, patim també temperatures elevades que també són conseqüència del canvi climàtic que, a més, també requereixen dels seus protocols quan les activam, etc, o la mateixa sequera.

Per això, crec que la prevenció en aquests casos i amb els antecedents que tenim, també és molt important..., i no repetiré el que deien tant el Sr. Pons com el Sr. Rodríguez, amb la necessitat de la neteja de torrents i totes les actuacions que siguin necessàries per pal·liar aquests efectes quan es produeixin, però sí amb aquest... en el que deia d'aquesta valoració, avaluació i les accions de millora m'agradaria fer-li unes preguntes quant a si valoren que el temps de reacció en tots els casos va ser el correcte i suficientment diligent, i en el cas que considerassin que hi ha accions de millora, quines són aquestes que es faran.

Quins són tots els recursos que es varen mobilitzar, crec que ho ha explicat i... i afegir..., jo crec que el Sr. Rodríguez feia esment al tema de la UME i que hem justificat les vegades que s'ha votat en contra o almanco per part del meu grup parlamentari, i crec que també és important, primer, coordinar i ser conscients del treball conjunt que han de fer tots els cossos de les emergències que tenim aquí a les Illes Balears i quan això ho tinguem ben planificat, ben coordinat i ben armat, bé, nosaltres no som partidaris de la UME, però del que sí som partidaris és, primer, de fer la feina que tots els agents de seguretat d'aquí, de les Illes Balears, es coordinin.

Després, quant a la gestió de les emergències, tots els responsables tècnics eren a l'illa de Menorca o eren aquí a Mallorca i es feia el seguiment des d'una banda o de l'altra.

I..., dèiem que les condicions meteorològiques extraordinàries, malauradament, cada vegada seran més freqüents. Tenim les experiències, malauradament, que hem tingut. Tot i així, pensa la conselleria que aquests..., és a dir, tots els plans que tenim són suficients? És necessari posar en marxa altres plans? Hi ha previsió de fer-los?, i, evidentment, quines són les feines que es varen fer de prevenció, tenint en compte que la primera activació va ser dia 13 d'agost i el moment fort va ser -sense menysprear, per suposat, els altres- dia 15 d'agost i què es va fer anteriorment per prevenir o per estar més previnguts en els esdeveniments?

I, evidentment, també em sumaré a les paraules del Sr. Pons quan parlem de una catàstrofe que hem viscut, una catàstrofe que hem viscut precisament per unes fortes pluges i que, en conseqüència, els torrents s'han desbordat i en molts de casos tots els habitatges i construccions del costat han sofert conseqüències i el Govern aprova un decret de simplificació administrativa que el que fa és aquesta pressió que hi ha devora, no només dels torrents, sinó també a qualsevol banda que pugui patir una esclavissada, per exemple, tinguem barra lliure a la construcció, i en aquest cas, jo crec que és una simplificació administrativa a la construcció, no a una altra cosa.

I si més no, crec que a grans trets he volgut fer preguntes més genèriques, més de prevenció i més d'actuacions a posterior, perquè entengreu que els matisos més concrets els fan els companys de Menorca.

I sí que m'agradaria acabar aquesta primera intervenció, i crec que quan parlava dels plans municipals d'emergències, crec que és interessant que els municipis coneguin què fer abans, durant i després d'una emergència, però també en molts casos hem de tenir en compte que... -i ho dic per experiència pròpia-, els municipis tenen els recursos que tenen i moltes vegades es veuen limitats en poder dur a terme actuacions per falta simplement dels recursos humans o fins i tot econòmics.

I si més no, moltes gràcies, esperarem les explicacions i en el següent torn demanarem més coses.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Ramon. Per part del Grup Parlamentari Mixt té la paraula la Sra. Gómez, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

Gràcies, Sra. Presidenta. Sra. Consellera, gràcies per ser aquí, gràcies al seu equip i gràcies també als cossos de seguretat, membres de Protecció Civil, bombers i a la població que, òbviament, si no va fer més, és perquè no se li va acudir que havia de fer més, Sra. Consellera, perquè l'autoposada en risc es pot imputar d'algunes concretes persones, però quan resulta que una gran majoria de persones es col·loca en situació d'autorisc, és que no n'estava al cas. Em sap greu, em sap greu! Es pot imputar a una persona una actuació no assenyada o fins i tot temerària, però no a un poble. Em sap greu, eh!

I miri, i una altra cosa que em sap molt de greu és que el concepte d'urgència que té vostè no és el mateix que tenim a Unides Podem, perquè jo, dia 22 d'agost, ja vaig presentar un escrit en què demanava la seva compareixença urgent. I és obvi que esper que no tenguí a veure amb allò de ser mallorquí i menorquí, supòs que no, però és que vostè és la consellera de Presidència, i és vostè qui havia d'haver advertit que si des de Menorca li presentàvem escrits dient que era urgent, és que ho era.

I, ràpidament, perquè ens partim el temps amb el Sr. Castells, jo vull llegir el que deia el meu escrit de dia 22 d'agost i a la primera volta li faré 2 o 3 preguntes, i després, com que n'hi haurà una segona... Vaig sol·licitar la seva compareixença urgent perquè expliqués quin va ser l'operatiu i els protocols de la Direcció General d'Emergències la setmana de dia 12 a 18 d'agost a totes les illes, i, en especial, quina va ser la coordinació amb la resta de cossos de seguretat, ajuntaments i consells insulars, bombers i cossos municipals de Protecció Civil, per tal d'aplicar les indicacions del pla de treball, i quina va ser la comunicació per tal d'advertir a la ciutadania i resta d'institucions i administracions públiques del que calia fer per mitigar al màxim els possibles efectes de la tempesta.

La recent DANA patida a les Illes Balears, 14 a 16 d'agost, ha tingut efectes catastròfics a alguns indrets, especialment a l'illa de Menorca, amb greu desbordament de torrents, ha causat importants pèrdues materials de complicat rescabament, especialment a zones agrícoles. També van haver de ser rescatades amb helicòpter -Sra. Consellera, açò no ho havíem vist mai, que jo recordi, i ja tenc uns anys- rescatades en helicòpter famílies que varen quedar aïllades per l'aigua. La carretera principal de l'illa i altres de secundàries van quedar tallades. Jo tampoc no record amb els meus, home, quan vaig néixer encara no controlava, per tant, no direm 55, però des que tenc esma, no record que és tallés la carretera principal de Menorca, la qual cosa és realment perillosa, perquè, de fet, van quedar zones incomunicades, totalment incomunicades.

Van quedar incomunicades diverses urbanitzacions i vehicles aparcats al voltant dels torrents, van ser arrossegats per la seva avinguda, a més de múltiples incidències a domicilis particulars i negocis.

El geriàtric d'Alaior va haver de ser desallotjat perquè els residents van ser desallotjats pel risc de col·lapse de l'edifici -açò tampoc no ho havíem vist mai-, i algunes platges, imagini vostè, romanen tancades als banys per mor de la seva probable contaminació per material fecal.

Imagini vostè, açò ho vaig escriure l'agost i encara van i vénen les sopes, per dir-ho suaument.

Els meteoròlegs havien anunciat amb prou temps el fenomen que es va produir al nostre arxipèlag, que també va afectar greument la resta d'illes. A més, els experts han advertit que aquests fenòmens seran de cada vegada més freqüents i explosius, tot per mor de les conseqüències del canvi climàtic i de l'elevada temperatura del mar Mediterrani.

I aquesta era la justificació de la urgència, perquè en alguns indrets, especialment a l'illa de Menorca, s'ha de suposar el desbordament de torrents i ha causat importants pèrdues.

Sra. Consellera, jo, com a menorquina, li he de dir que em dol molt que el concepte d'urgència a vostè li hagi revingut a finals del mes d'octubre, què vol que li digui!, em sap greu, eh! Ho dic perquè, a més ens hem vist, vostè era aquí, és a dir, no ha tingut un contratemps que ha fet que hagués de pensar en altres coses. Jo crec que aquesta compareixença arriba molt tard, Sra. Consellera.

Després li vull fer un comentari sobre el Decret òmnibus. Miri, jo record, segurament no concretament un d'aquests articles que semblen de *Pepe Gotera i Otilio*, sap qui eren *Pepe Gotera i Otilio*, Sra. Consellera? Perquè són de la nostra època, jo crec que ja no es llegeixen aquests còmics. Hi ha un article al Decret òmnibus d'aquests que comentava el Sr. Pons que jo veig que me l'expliqui.

LA SRA. PRESIDENTA:

Perdoni, Sra. Gómez, ha complit els 5 minuts...

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

Si em deixa acabar la frase... Miri, hi ha un article que ve a dir qualque cosa així: que quan vulguis fer un edifici que està en zona inundable, com que no podràs emprar la planta baixa et permeten construir una planta més. I jo vaig dir: i açò, què seran, edificis amb un pont?

Sra. Consellera, expliqui'm si açò que li acab de dir vostè ho recorda al Decret òmnibus i expliqui'm vostè, com a consellera que duia Emergències, com pot ser que a algú se li acudeixi escriure aquestes temeritats, Sra. Consellera.

I després li hauré d'explicar quins són els propietaris d'aquests terrenys on farem edificis amb ponts.

Gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies. Sr. Castells, té vostè la paraula per un temps de cinc minuts.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Gràcies, Sra. Consellera, per la seva compareixença, m'adhereixo als retrets que li han fet el Sr. Pons i la Sra. Gómez sobre la tardança de la seva compareixença, i m'adhereixo també al reconeixement que han fet els altres portaveus als diversos professionals que varen intervenir. No m'hi puc allargar més perquè tinc malauradament molt poc temps.

Vostè, Sra. Consellera, ha fet un relat per dies i, és clar, amb una emergència d'aquest tipus el relat s'ha de fer per hores, s'ha de fer per minuts, perquè per dies és un traç tan gros que realment no ens permet escatir l'objecte d'aquesta comissió,

que és saber si els diferents operatius van funcionar correctament o no van funcionar correctament.

I jo crec que ha estat molt revelador que vostè no hagi fet gaire èmfasi en les hores. Per exemple, a les reunions de coordinació del comitè tècnic, ens diu que, bé, en aquest cas sí que ha dit les hores, es varen reunir dia 14, a les tres de la tarda, i dia 15, a les tres de la tarda. Primera observació: crec que davant una situació d'emergència com la que teníem, que el comitè tècnic es reuneixi de 24 hores en 24 hores em sembla poc diligent, si més no, m'agradaria saber la seva opinió sobre això.

En qualsevol cas, el dia 14, a les tres, es declara la situació operativa 1 del Pla INUNBAL a tota la comunitat autònoma i, segons ha dit vostè avui aquí, però contradictori amb una resposta que m'han fet a una pregunta escrita, el dia 15, a les quinze, a les tres hores, es declara la situació operativa 2 del Pla INUNBAL a Menorca. En canvi, a una resposta a una pregunta escrita, em diuen que això es va activar les 17:15. És clar, Sra. Consellera, a les 17:15 activar la situació operativa 2 de risc d'inundacions, doncs és una mica tard, ja havia passat tota l'aigua. Per tant, aquest és un primer tema a aclarir.

En qualsevol cas, crec, 24 hores, entre reunió i reunió em sembla poc i, a més a més, crec que es va tardar massa a declarar la situació operativa 2. O els sistemes de detecció que tenien són insuficients i, per tant, hem de mirar a veure com ho fem per millorar-los, o bé, la veritat, no es va prestar prou atenció a tots uns avisos que hi havia de la possibilitat que es produïssin aquestes situacions d'inundació.

El mateix que comento amb el comitè tècnic, va passar amb els avisos que l'112 va fer a ajuntaments i serveis d'emergències. El dia 14, a les 23:45 es fa una avís i s'adverteix que s'ha declarat la situació operativa 1, i que durant la nit, si la cosa empitjora, es podrà arribar a declarar la situació operativa 2. Què passa? Ningú no rep cap altre vist, fins l'endemà, a les 16:51. Si passa tot el matí de dia 15 sense rebre cap avís, què pensa la gent? No hi ha situació operativa 2, és a dir, no hi ha hagut un agreujament de la situació, per tant, continua la situació operativa 2. Fins i tot el comunicat que fa l'112 a aquesta hora, a les 16:51, és que continua la situació operativa 1. Fixi-s'hi, vostè ens diu aquí que a les tres el comitè tècnic havia declarat la situació operativa 2, a una pregunta escrita em varen dir que això va passar a les 17:15, però és que entremig l'112 comunica als ajuntaments i als serveis d'emergència que continua la situació operativa 1. Això és molt rellevant, perquè el canvi de situació operativa 1 a situació operativa 2, des del punt de vista de l'activació dels operatius, és molt rellevant.

Per tant, aquí es va actuar tard, es va actuar tard i, per tant, no es va donar l'alarma necessària. Clar, vostè ha fet molt èmfasi que els mitjans de comunicació varen informar àmpliament. Clar, escolti, evidentment que ..., jo ja ho he vist com una mena de reserva de dir: escolti, tothom sabia que la situació era molt perillosa, ara, escolti, el Govern no es pot escudar que els mitjans de comunicació estan informant adequadament sobre aquests riscos, és a dir, el Govern ha d'activar els seus propis mitjans per informar la població.

Amb això, què tenim? El Sr. Pons hi ha fet referència, jo vaig fer també una pregunta escrita sobre això. El sistema ES Alert, el sistema per informar directament al mòbil de la ciutadania d'un risc d'inundació imminent. Clar, vostè a la seva resposta ens diuen: "cal indicar que aquest mecanisme està dissenyat per comunicar fets d'especial rellevància i no previstos o avisats, o que excedeixin en gran mesura les previsions i avisos, que no és el cas. A més, s'ha de ponderar el seu ús en els termes de no crear pànic ni acostumar la població a rebre avisos que tenen una vocació extraordinària".

Escolti, Sra. Consellera, quantes situacions ens trobem d'aquesta rellevància al cap de l'any a les Illes Balears? Fixi-s'hi que diu: "està dissenyat per comunicar fets d'especial rellevància i no previstos o avisats", eh? Aleshores, vostè considera que tots els riscos que es varen produir estaven previstos o avisats? Jo sincerament crec que no, crec que no s'havia avisat prou que els efectes que podia tenir aquesta torrentada són els que efectivament va tenir, que la Sra. Gómez els ha explicat molt bé.

Per acabar, el funcionament dels operatius, tenim un exemple: l'IBANAT no es va activar fins a les 18:43 per una caiguda de pins a instàncies del cap de bombers de Menorca. Vostè considera que en una situació, situació operativa 2, de risc d'inundació, la responsabilitat d'activar els operatius ha de recaure sobre el cap de bombers de Menorca? Què va fer el director del Pla INUNBAL, quines funcions varen adoptar, i el director tècnic d'operacions, quin va ser el seu parer? Perquè, si ens miram el Pla INUNBAL, a la seva pàgina 67, que parla de les funcions del director tècnic d'operacions, jo crec que no pertocava al cap de Bombers de Menorca activar aquests operatius, sinó que s'haurien d'haver activat des de la central perquè, evidentment, en la situació d'emergència immediata, el cap de bombers de Menorca estava absolutament superat per la situació i no ...

LA SRA. PRESIDENTA:

Perdoni, Sr. Castells, hauria d'anar acabant.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

... -acabo immediatament-... no podia ocupar-se d'activar altres operatius que jo crec que s'haurien d'haver activat des de la central.

En definitiva, crec que es va actuar tard i de forma no prou activa. Crec que es va avisar tard i malament o de forma confusa els ajuntaments ...

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Castells.

EL SR. CASTELLS I BARÓ:

... i que no es varen activar els avisos del sistema ES Alert, la qual cosa em sembla molt preocupant.

Gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Castells. Per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula la Sra. Gil, per un temps de deu minuts.

LA SRA. GIL I MEMBRADO:

Gracias, presidenta. Agradecemos a la consellera y a todo su equipo la asistencia y la presencia en esta comparecencia, así como la exposición de los hechos y de las actuaciones que desde la Dirección General de Emergencias y de Interior se llevaron a cabo durante la DANA acaecida los días 14 y 16 del pasado mes de agosto.

Creo que, como ciudadanos, no podemos sentirnos más seguros gracias a las actuaciones que desplegaron los cuerpos de emergencia y de seguridad, dispuestos de modo coordinado a hacer frente a este tipo de sucesos meteorológicos, que incluso a veces siempre visibles, pueden revestir en ocasiones daños personales y materiales. En esta ocasión, afortunadamente, pese a los cuantiosos daños materiales ocasionados por la DANA, no se tuvieron que lamentar daños personales graves.

Por otro lado, nos adherimos al agradecimiento a los medios de comunicación, que nos mantuvieron informados minuto a minuto, acercándonos en todo momento a la evolución de la situación. Cierto es que los ciudadanos somos los primeros que tenemos que tener cautela en estos casos y las alertas ayudan mucho en este sentido. Eso de ningún modo significa, Sr. Castells, que el Gobierno no activara sus alertas. Yo estaba aquí y fui convenientemente informada minuto. En este caso, recibimos como muy positivo el refuerzo de gestores, que permite una mayor agilidad. Animamos a que se invierta en mejoras de ciberseguridad y herramientas que mejoren la rapidez en los procesos, al igual que la implantación de una nueva plataforma de gestión de incidentes, después de treinta años usando la misma, entendemos que será evidente un cambio a mejor cuando la nueva plataforma esté funcionando.

Con relación a las islas de Menorca y Formentera, que fueron las más damnificadas por la DANA, consideramos que, en atención a la detallada explicación de la consellera, los procedimientos establecidos funcionaron, si bien para hacer frente a futuros fenómenos atmosféricos todo es siempre mejorable. Pensamos que esta es la actitud.

Sinceramente escuchar al Sr. Pons me ha trasladado a años atrás, cuando, desde luego, el diagnóstico no era la posibilidad de mejora, sino la completa incompetencia y descoordinación a nivel institucional. Todos lo recordamos con tristeza y no incidiré en ello.

Por otro lado, también creo, Sr. Pons, que usted y yo no estábamos en la misma comparecencia del Sr. Lafuente. Quizás estaba despistado cuando hablo de Cala En Porter, le contestó el conseller que, sin perjuicio de que pueda actuar en el dominio público marítimo-terrestre ... -por favor-, la restitución o recuperación de las playas es competencia del Estado e informo que se reunió con el secretario de Estado el 11 septiembre, que reconoció tal competencia.

Consellera, valoramos favorablemente que los ayuntamientos aprueben planes municipales de emergencia, la mejora de la comunicación entre coordinadores de emergencia y administraciones. Si bien la comunicación en referencia a la DANA fue trasladada de modo adecuado, todavía se puede mejorar y por eso es posible elaborar un protocolo de información inmediato a la ciudadanía. Así que animamos a ello al Govern.

Con referencia a las actuaciones posteriores, fue procedente que, en virtud del artículo 23 de la Ley 7/2015, de Protección Civil, se solicitará a la Administración del Estado la declaración de zona afectada gravemente por una emergencia en los municipios d'Es Mercadal y de Alaior. Lo mismo podemos afirmar respecto a los acuerdos del Consejo de Gobierno y a la ejecución inmediata de las obras necesarias para mitigar los efectos de las inundaciones, así como respecto al convenio de colaboración con el Consejo Insular de Menorca para reparar las pérdidas y los daños en la isla. También valoramos la declaración institucional de agradecimiento a Emergencias y el apoyo a todas las personas afectadas por las tormentas.

Apoyamos la determinación del Govern de poner a disposición de los ayuntamientos d'Es Mercadal y de Alaior, y al Consejo de Menorca fondos propios. Consellera, en estos momentos ¿cómo está la situación?, por su parte, también, ¿en qué situación se encuentran los efectos propios de la declaración de Baleares como zona gravemente afectada por emergencias de protección civil por el Consejo de Ministros? Me refiero a las ayudas previstas por la Ley 17/2015 del Sistema Nacional de Protección Civil, reguladas en el Real Decreto 307/2005, que son competencia del Ministerio de Interior.

Por otra parte, el Consejo de Ministros aprobó una resolución del Ministerio de Transición Ecológica y el Reto Demográfico por la que se declaró la emergencia de las obras para la reparación de los daños causados por el temporal en el dominio público marítimo-terrestre, ¿en qué estado se encuentran estas actuaciones?

La DANA que afecta a las islas el pasado mes de agosto, obliga a activar en una situación operativa de grado 2 y también fue necesaria la intervención de la Unidad Militar de Emergencia, ¿considera, consellera, que és importante en estas situaciones que Menorca disponga de una base permanente de la UME?

Gracias, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Gil. Sra. Consellera, té vostè la paraula.

LA SRA. CONSELLERA DE PRESIDÈNCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES (Antònia Maria Estarellas i Torrens):

Moltes gràcies. Gràcies, presidenta. A veure, Sr. Pons, que tregui aquí una persona com és el Sr. Lafuente, prou modesta, que el dia que vostè interpel·lava, que varen fer la

interpel·lació que ahir va defensar, que va dir que hi havia coses que es podien millorar, dit des de la modèstia més sentida que quan passen aquests fenòmens tots pensam que sempre hi ha alguna cosa que es pot millorar, això, el que no venia a dir el Sr. Lafuente és que les coses s'havien fet malament. És que al final el problema -ho dic de cor-, és que interpretar les frases a conveniència d'un em pareix una certa temeritat.

A veure, el tema de les zones inundables que ha sortit i ha deixat de sortir en diferents ocasions, es recull perfectament també al decret que, per suposat, no es permetrà cap tipus de construcció que no tenguí els informes tècnics pertinents. Podríem fer un repàs de tot el que està construït ja en zona inundable, entre ells un que jo conec de primera mà, que és l'Hospital d'Inca, fet en època socialista, és una zona inundable, és que tot és zona inundable, pràcticament. Tots recordam, i en això li don també ..., jo duc des de l'any 1990 dins la Conselleria d'Agricultura i des de l'any 1990 permanentment hem tengut episodis d'inundacions en els quals s'han hagut de treure ajudes per inundacions, sequera, inundacions, sequera; vull dir que ara vostès em retreguin aquí el tema de les zones inundables i que pareix que nosaltres i, per suposat -només faltaria- que pretenem, pretenem, per ventura el que s'hauria de revisar també és el que es declara com a zones inundables i revisar un poc també tot, que crec que en això també es fa feina, revisar un poc què es considera una zona inundable i revisar els plans, això ...

A partir d'aquí jo dic i torn dir l'agraïment a la tasca de coordinació, que tothom, tots els estaments, menys els aquí presents, més uns, han donat de manera tant a títol personal com externament. Tots els cossos de seguretat han recalcat la gestió d'aquesta DANA, la coordinació d'aquesta DANA i la presa de decisions. Em digui quin. A partir d'aquí, per suposat, venir aquí amb la modèstia de dir que tot s'ha de revisar, que hem d'aprendre de tots, es converteix que s'han fet les coses malament. Idò no, no ho permetré de cap manera, perquè les coses es varen fer amb celeritat, amb gent que va estar 24 hores de manera permanent, present activament a tot el que estava passant, on tècnics de la direcció general acudiren al nostre centre d'emergències per tal de donar suport, quan aquell dia no els tocava torn, més tots els reforços que s'havien fet des de l'112, més tots els tècnics que, perquè no estiguin reunits a un comitè tècnic, no significa que no estan pendents o que no estan fent feina. El comitè tècnic és un comitè tècnic, assessor, perquè les decisions que es prenen es prenen de manera col·lectiva, fins i tot amb el cap de bombers de Menorca, Sra. Gómez, que hi era present, sí, Sra. Gómez.

A partir d'aquí l'ES Alert, que ha estat una cosa reiterada, a veure, des de dia 13 -com he dit- s'avisaven a diferents nivells i en funció de la gravetat, totes les institucions implicades dins la tasca de coordinació dels serveis d'emergències, perquè he de dir que la principal missió de la Direcció General d'Emergències és precisament la coordinació, la coordinació, saber els recursos que tenen per poder activar i que és el que s'activa a cada moment. Estaven més que avisat dia 13, dia 14, dia 15, de manera permanent -de manera permanent-, batlles que telefonaven permanentment de la direcció general. Primer de tot -i em sap greu dir-ho-, la primera i principal pregunta és: "hem d'anul·lar les festes?", aquesta és la primera pregunta: "hem d'anul·lar les festes?", no,

"tenc risc a qualque banda?", és a dir, cridades d'aquestes, la veritat és que a mi em dolen. Estàvem ja pràcticament dia 14 amb nivell taronja, sense anar per franges avances, llavors estam en fase de recomanacions, llavors es recomana, ...en fi, per precaució i per prevenció es recomana que no hi hagi multitud de persones, etc. Al mateix el mateix lloc.

Jo, Sra. Gómez, li he de dir que enhorabona, em sembla perfecte que vostè, amb els anys que té, no hagi viscut mai un episodi a Menorca, disculpi, no pretindrà que jo hagi arribat aquí i hagi provocat un episodi meteorològic advers a Menorca, perquè ho ha semblat, Sra. Gómez. Quasi quasi li ha faltat dir que havia invocat algun druida perquè hi hagués un episodi a Menorca.

Idò miri, li he de dir que, per desgràcia, a Mallorca n'hem tengut més des de que jo ... des que va fa un any i mig que tenc la responsabilitat de la competència d'emergències, que li puc dir que em lleva la son més de dos vespres, també he de dir que no diria mai segons quines temeritats de paraules que s'han dit aquí, perquè jo, abans d'obrir i parlar d'emergències, preferiria mil vegades que hi hagués el director aquí que no jo, perquè vaig amb molta cura del que dic, perquè tenc clar que una cosa és el que jo supòs, intuesc que pot ser positiva, quan no té informació en emergències, i una altra cosa és el que realment tot un comitè decideix que pot ser bo o pot ser dolent, gent més formada i amb més experiència que jo i a qui jo escolt cada vegada que he de tenir qualque cosa. No, no faré mai una manifestació que no l'hagi contrastada amb els tècnics d'emergències.

Per què no es va activar l'ES Alert?, primer de tot l'ES Alert és un sistema d'alerta que està en fase de proves, també s'ha de dir, en situació de risc extrem que no s'ha pogut preveure ni avisar. I ara vostè em dirà: bé, avisin... clar, això és enviar un sms i dir: "escolti, alerta", alerta a què?, hem d'evacuar tot Menorca? S'ha d'entendre que tots aquests nous sistemes que efectivament ens ajudaran, tenen un procés d'implementació i en aquell moment el comitè no va considerar oportú enviar un missatge a la població, a tota la població de Menorca, perquè nosaltres no sabem per on desbordarà un torrent, és a dir, estam parlant d'un fenomen meteorològic que vostè mateixa ha dit que no havia viscut mai a Menorca, i nosaltres, des d'Emergències, hem de saber on caurà, on hi haurà, on desbordarà ... és impossible, Sra. Gómez, és impossible. Em sap greu dir-ho, tant de bo ho sabéssim, perquè estaríem en risc zero en tot moment. Això és totalment impossible.

Aquest sistema és un sistema regulat per la Unió Europea, per una directiva europea, i ja ho dic, està pensat per un sistema d'alerta extraordinari. Fins i tot m'arribaren a dir que l'hauríem de fer en diferents idiomes -*esto, director, no te lo había dicho*-, perquè clar, també és ver que hi ha molts turistes i ..., bé, tothom opina del que hauria de ser el sistema ES Alert, i, de, fet, si vostè va a la plana informativa de la Direcció General de Protecció Civil del Ministeri, allà hi ha tota la informació i allà explica que la utilització de l'ES Alert ha de ser poc habitual i només s'ha de fer en ús que requereixen d'una acció immediata ... Ah, sí?, i quan?, que ho havíem de fer a tota la població de Menorca?, vagin-se tots? *puerta a puerta?*, bé, bé ...

Es va considerar que no afegia informació nova sobre la situació prevista. Si vostès volen cercar culpables, en cerquin, que era un risc greu de pluges i, com li deia, es va considerar que estaven tots els avisos fets. Perquè quan jo dic avisos, no em referesc al que nosaltres només fem a xarxes, no, per suposat, les xarxes són un bon mitjà complementari, igual que ho varen ser els mitjans de comunicació d'avisos a la població, però darrera s'està permanentment en contacte amb tots els cossos de seguretat, policia local inclosa, per tant, a nivell de comunicació, a nivell intern, de manera permanent, i a nivell extern, fins i tot en això, aquí no, però ens han donat l'enhorabona, aquí no ens la donaran, per la capacitat i la millora de la comunicació que tenim des d'Emergències per arribar a la població, que, per suposat, m'agradaria que arribàs cent per cent a tothom, tant de bo, tant de bo arribàs cent per cent a tothom, però jo no puc anar darrera la gent i dir-li que ha d'estar pendent quan passa qualsevol cosa.

A partir d'aquí, gràcies per la seva exposició, Sr. Rodríguez, quasi quasi hagués pogut ser la meva rèplica a aquesta primera part. I a partir d'aquí el que diem, hi ha una meteorologia, és imprevisible, com vostè molt bé ha dit. De fet, li posaré un exemple ara que hi ha aquí el Sr. Plata, era dia 15 em sembla que a un moment donat semblava que ja havia passat tot i la DANA va girar i a un moment donat ens preocupava que tornàs a entrar per la banda precisament de Sant Llorenç i Artà i es varen fer les gestions, perquè a un moment donat ja la donàvem per acabada i va tornar a regirar i semblava que tornava cap a Mallorca i al llarg del vespre va quedar enmig de la mar.

Vull dir, Sra. Gómez, a mi em sap molt de greu, però aquesta part, nosaltres no tenim la vareta per dir caurà aquí, farem l'avís aquí, hem de desallotjar i a vegades ... I el que sí m'ha quedat ben clar des que parl amb tots els responsables d'Emergències és que hem d'anar alerta amb això d'anar a avisar que tothom se'n vagi, que es remogui tothom, perquè a vegades és més contraproductiu, jo li dic, jo, com que intent ser més prudent, no diria mai perquè no es va evacuar. Vàrem haver d'anar amb un helicòpter, bé, l'altra setmana també vàrem haver d'anar amb un helicòpter a treure uns excursionistes que també havien passat una barrera al Torrent de Pareis, s'ho havien saltat tot, perquè la responsabilitat també particular de cada un hi és.

MÉS per Mallorca, efectivament, la coordinació, que és el que més ens ocupa, és, de fet, la tasca més important que té la Direcció General d'Emergències, i una mica, diguem, fer més èmfasi en que, efectivament, tothom ha de complementar tots els recursos que tenim, les diferents unitats que intervenen en una emergència, i en això està sempre la direcció general, a saber què ha d'activar i què no ha d'activar en tots els moments.

Estic d'acord que s'han d'avaluar i, precisament, també és un dels motius més importants, crec jo, d'aquesta compareixença, avaluar com poden arribar més a la població. Avaluar, quan passa qualsevol incident, avaluar quines han estat les forteses i quines han estat les febleses, jo crec que en això està la direcció general, ja va fer una primera reunió i ara tornen anar a Menorca, a una segona reunió.

I jo només dic, i ho torn dir, els plans municipals que en el gener ja vàrem... perquè és important saber en tot moment, o

quan hi ha un avís taronja, saber com s'ha d'actuar, i som conscients, i des de la direcció general, per això vàrem tenir aquella reunió el gener amb tots els responsables, per posar-nos a disposició per a l'ajuda de redacció de tots els plans i, de fet, ja hi ha hagut diferents municipis que han passat per la direcció general amb les directrius de com ajudar a la seva redacció.

I ja que som membre de la Reserva de la Biosfera, també ho vaig posar ja, precisament, em vaig quedar a Menorca el dia 14, perquè va ser quan en vol no podia tornar, vaig perdre el vol, era a una reunió a Menorca, Reserva de la Biosfera, i, precisament, allà es parla molt de tot el tema de medi natural, vaig dir que també em semblava important que ja es fes prevenció de risc en medi natural, i vaig dir que, també dins el marc del consell, que seria important incidir que, molt bé els plans de riscos en el medi natural, però també avançar en la possible redacció d'aquests plans que també poden afectar persones.

A partir d'aquí, això de l'edifici d'Alaior, que es va haver de desallotjar, als informes que tenim posteriors en tot moment es va dir que no hi havia cap risc de col·lapse, o sigui, es va inundar com altres, però que no hi va haver a cap moment un perill que semblava que s'havia d'anar residència per avall, i així consta als informes que nosaltres tenim de tancament de les incidències.

A partir d'aquí, com he dit, això no és quelcom passa d'un dia concret només a Menorca, és a dir, la Direcció General d'Emergències va gestionar 5 dies des que es tanquen tots els incidents, des que es fa el seguiment de tots els incidents, és una gestió de diversos dies on aquesta vegada va afectar més Menorca, la primera va ser a la mar, a Eivissa, i jo crec, i repetesc, que pot haver fallat o no fallat, que es pot millorar, no es pot millorar, però jo li dic des de l'absoluta tranquil·litat que tots els avisos estaven donats, es varen fer totes les reunions que s'havien de fer, tots els cossos afectats es varen posar a disposició, i, a més, li diré una cosa, perquè veig que vostè crec que va ser responsable dels bombers, el cap de bombers es va erigir a un moment donat, ell, com a responsable màxim de la gestió de l'emergència, li ho pot demanar i llavors digui quin tipus d'actuacions...

(Se sent una veu de fons intel·ligible)

... -bé, Sra. Gómez-, bé, i a un moment donat en el torn del vespre va retirar els bombers que feien feina. Vull dir, jo no aniré a cercar culpables, la Direcció General d'Emergències és la responsable d'activar a mesura..., després li vull donar una dada, perquè crec que aquesta me l'han repetida a mi un parell de vegades: dins la presa de decisions, quan es donen avisos, això va des del 40% al 70%, és a dir, és clar, jo quan explic, que vostè diu, no es posen al 70, no, és a dir, els tècnics han de valorar sempre, en tot moment, dins una franja que va del 40 al 70; no és de dir: estam en avís taronja del 90%, no, és a dir, i és clar, i això a vostè li deu semblar simple, a mi no m'ho sembla, perquè en avisos aquí això és pràcticament diari, avisos n'hi ha moltíssims, són diaris, per la qual cosa s'han de prendre decisions també dins una franja que tampoc no és segura al cent per cent, tant de bo ho sabéssim, passarà aquí de tal moment a tal altra, no des del 40 i el 70%. I tot això s'ha de manejar i,

com dic, jo no som molt agosarats a fer segons quins tipus de plantejament.

Tenia aquí apuntades un parell de coses més. Vostè, Sr. Castells, em deia que dia 15, fins a les 17:15 no va sortir al sistema el tema del pas, el canvi d'avís, d'acord, al sistema, però el comitè ja havia pres la decisió a les tres. Perquè tot això va amb uns protocols, no, tot això va amb un protocols, és a dir, es prenen les decisions al comitè, després tot això va amb uns protocols interns que tu vas donant... no sé si al cap de sala o a qui sigui, al que en aquells moments es troba de responsable de l'operatiu; els de l'112 posen dins el sistema el canvi d'alerta; però també els vull dir una cosa, en aquells moments estava tothom col·lapsat, perquè quan passen aquestes coses, es col·lapsen, es col·lapsen les cridades, tothom, a part dels incidents que hi pot haver en aquell moment que es produeixen a Menorca, a la resta de les illes es produeixen altre tipus d'incident; per molt que s'haguessin reforçat els tècnics de sala..., no és rebre una cridada i dir, pum, passa, això també ho he après, qualsevol cridada té un protocol, té un seguiment, té una activació i té el seu temps.

Per tant, el comitè ja havia declarat el canvi, dins el comitè les persones que formen part d'aquest comitè, les policies locals, els bombers, els tècnics que tenim, perquè tenim dos tècnics d'emergències de forma permanent dins Menorca, tothom estava ja avisat. I aquesta és la primera reacció i és la que compta, perquè és aquí on... però aquí el marge que tenc..., jo ja, després, no puc dir per suposat, a veure si podria haver-hi més efectius, menys efectius, això ja seria un altre debat i molt interinstitucional.

De totes maneres, una frase, és vera que hi va moments que hi va haver desallotjaments i això, però el resultat final d'aquesta gestió ha estat el dany per una patinada, no hi ha hagut danys personals de cap tipus, i jo crec que d'això també ens n'hem d'alegrar. O sigui els resultats també es miren..., hi ha hagut danys abundants estructurals, entenc que hi ha hagut danys abundants a les cases particulars, però el resultat de tot això és una patinada.

A partir d'aquí, gràcies per la seva intervenció.

En aquests moments vàrem contactar amb la Delegació de Govern perquè faltava saber un poc la part d'ajudes que activava també Madrid. Madrid, bé, ha fet un comunicat, atindrà ajudes de les reparacions més immediates d'obra pública, per dir-ho de qualque manera. I nosaltres fem feina en aquest conveni, que ja tenim valorat inicialment en 6,8 milions d'euros, perquè el nostre interlocutor hem intentat que sigui el Consell de Menorca. El Consell de Menorca ha fet un recull amb els ajuntaments dels danys ocasionats, i vull posar en valor que aquesta part de cobertura econòmica la farà aquest Govern i aportarà de moment 6,8 milions d'euros amb aquest conveni, que, pràcticament, es troba... bé, es troba a Intervenció per a la seva signatura.

I qued a la seva disposició per a un segon torn.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Estarellas. Passam al torn de rèplica i, per part del Grup Socialista, té la paraula el Sr. Pons, per un temps de cinc minuts.

EL SR. PONS I PONS:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Sra. Consellera, tancar-se en banda, atrinxerar-se no sembla la millor estratègia, afirmar aquí i dir que tot s'ha fet bé i que tots els avisos estaven ben donats i que no hi ha res a qüestionar, no sembla que sigui la millor decisió, entre altres coses, perquè no ha estat capaç d'explicar per quin motiu fins a les set del capvespre no es va avisar que la carretera general estava tancada, que seguien entrant cotxes a la carretera general quan ja feia temps que estava inundada.

No crec que sigui el més encertat, després de tot el que vam veure i tot el que vam patir, defensar que als ciutadans no se'ls hauria d'avisar per WhatsApp en una determinada situació.

El sistema ES Alert, telèfon mòbil, no sembla que sigui -per aplicació, eh?-, no sembla que sigui la millor decisió el plantejament d'enrocar-se em açò i no voler reflexionar ni qüestionar-se res, perquè sí que varen passar coses, sí que la carretera estava tancada, sí que es va haver de desallotjar gent que va quedar absolutament aïllada, sí que es varen viure situacions de pànic i de risc altíssim per a la seguretat de les persones i que, afortunadament, no va passar res. Però que vostè s'enroqui en la idea que sí, que tot es va fer de manera correcta, home!, jo crec que és més honesta la reflexió del Sr. Lafuente, i és que la gestió de la DANA s'hagués pogut millorar; i que vostè negui aquesta realitat, jo diria fins i tot, aquesta evidència no la deixa en massa bon paper, com tampoc no ho fa el fet que ara ja vostè justifiqui si la decisió de permetre construccions d'habitatge en zones de risc, amb l'argument que aquestes zones de risc fins i tot estan maximitzades i les podríem reduir.

Davant d'açò, Sra. Consellera, ja li anunciï la petició de compareixença del nou director general d'Emergències perquè voldrem avaluar amb ell les conseqüències que pot tenir una decisió com aquesta, perquè si qualque dia d'aquí endavant hi ha desgràcies, no només materials, sinó fins i tot personals, estarà bé saber quina ha estat l'opinió de cada un dels membres a l'hora d'assumir determinades responsabilitats, fruit de canvis de normativa, que el que fan és incrementar riscos que fins ara s'havien intentat reduir, no només per inundació, per esllavissaments o bé per qualsevol del tipus de risc que estan marcats. I que la consellera qüestionï fins i tot el que és les delimitacions d'aquestes zones, tindrem moltíssim interès a conèixer quina és l'opinió del director general i veure fins a quin punt defensa i justifica les seves decisions.

Dels plantejaments que vostè ha fet..., no, escolti, i propostes de millora, m'ha dit dues: els plans municipals d'emergència i potenciar el paper de les agrupacions de Protecció Civil. No n'hi ha cap més. Nosaltres n'hi feim alguna més, Sra. Consellera, crec que valdria la pena fer plans insulars d'adaptació al canvi climàtic, perquè, a pesar que vostès fa seves les paraules del Sr. Rodríguez, el canvi climàtic existeix

i, per tant, és una realitat i incrementa els efectes que pugui tenir damunt els riscos naturals i de les persones. També ens sembla necessari i imprescindible la designació d'un centre de coordinació d'emergències al centre de l'illa, acompanyat del tercer parc de bombers, i han fet una proposta molt concreta de poder-lo ubicar fins i tot en un lloc. Creim també que és necessari que hi hagi un pla integral de neteja de torrents, no ens ha respost ni explicat per quin motiu encara no s'ha donat resposta als ajuntaments. I li faig també una petició expressa, als pressuposts generals de la comunitat autònoma hi haurà recursos suficients per garantir i nodrir un bon pla de neteja de torrents? Li faig una altra proposta també, crec que han de canviar els criteris del que representa la neteja dels torrents, quant a quins tipus de flora o quins tipus de vegetació és la que s'ha d'eliminar, amb quines tècniques s'ha de fer, per aquí hi ha un espai important. De la mateixa manera que també creim que s'ha de canviar la Llei de canvi climàtic i s'ha de canviar també l'articulat a què feia referència abans.

Aquestes en són algunes. En vindran més i n'hi farem més, però ens hauria agradat sentir, Sra. Consellera, veure aquí també algunes propostes que poguessin estar lligades a les seves competències, en dotació de recursos, sí, amb una revisió de determinats protocols entorn l'aplicació de l'ES Alert, en relació amb la coordinació. No ens ha dit res de la voluntat de coordinar-se amb els ajuntaments.

LA SRA. PRESIDENT:

Sr. Pons, hauria d'anar acabant.

EL SR. PONS I PONS:

... de donar suport jurídic no n'ha dit res i, per tant, els ciutadans segueix patint aquesta manca de coordinació. I de tot açò, sí, hi ha espais de millora, tal com deia el Sr. Lafuente, encara que vostè ho negui.

Gràcies, Sra. Presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Pons. Per part del Grup Parlamentari VOX, té la paraula el Sr. Rodríguez per un temps de cinc minuts.

EL SR. RODRÍGUEZ I FARRÉ:

Gracias, Sra. Presidenta. Me acabo de asomar a la ventana porque dice la AEMET que está lloviendo, he comprobado que no es así. Quiero decir, la climatología, el clima, las previsiones meteorológicas son lo que son. Yo entiendo que aquí no todos podemos ser expertos en todo. Yo es que no me atrevería a discutir de física nuclear, ni siquiera a veces de cuestiones jurídicas, pero es que ustedes son muy arriesgados hablando de temas que creo que de verdad no conocen en profundidad. A ustedes que les gusta tanto la ciencia, creo que son bastante científicos en algunas cuestiones.

Sobre el tema de la UME, pues yo sí creo que es muy necesario. La UME tiene en Canarias dos destacamentos. Creo que es por el mero hecho insular, lo que cuesta movilizar el batallón que tienen en Bétera, en Valencia, para traerlo aquí, el

hecho de tener ya aquí un pequeño destacamento, no para una intervención inmediata sino precisamente para facilitar el despliegue, es una mera cuestión de intendencia, de logística y de organización. Y no veo la oposición. Pero es que yo les voy a decir algo, porque creo que si algo saben ustedes de mí, es que soy muy claro: ¿cuál es la gran diferencia entre la UME o la Guardia Civil y la Policía local o los bomberos?, pues que la UME y la Guardia Civil no tienen sindicatos, no tienen derechos laborales, no tienen horarios y hacen lo que se les manda. Y en una situación de emergencias, eso a veces es muy importante. Eso a veces es muy importante, cuando a una persona le dices que tiene que estar 24 horas, le guste o no, y está las 24 horas, porque son un cuerpo militar que se pone en primera posición de firmes y obedecen y a veces, en estas circunstancias, es muy importante tener algún tipo de cuerpo de este tipo.

Se ha hablado mucho de los avisos, de por qué no se dan antes los avisos, porque no se ..., es que también caemos en el riesgo del cuento de que viene el lobo. Si cada vez que tenemos una previsión, ya les digo, como la de ahora, que va a llover, 95%, supongo que la AEMET se acogerá al 5% restante de por eso no está lloviendo; si nos acogemos a eso y acabamos alertando a la población cada vez que tenemos una ligera, lejana sospecha de que puede pasar algo, la gente dejará de hacer caso. Ya hace poco caso cuando se les avisa, pues imagínese si se le avisara cada cinco minutos.

Yo en algunas cosas, la verdad, creo que son ustedes muy valerosos, muy valerosos, hablar aquí de quién asumirá las responsabilidades si hay desgracias personales o materiales, ¿quién asumió las responsabilidades de San Lorenzo?, porque yo creo que la consellera que era responsable en aquel momento la tenemos en el Parlamento haciendo *performances* y esta es la realidad. O sea, cuando ustedes sean capaces de ver sus propias responsabilidades en su propia casa, podrán hablar de unas hipotéticas responsabilidades futuras. Sí, Sra. Presidenta, no se preocupe, no me volveré a referir directamente ni a interlocutar a mis queridos amigos socialistas.

En definitiva, nosotros estamos aquí para intentar ver o determinar qué se hizo bien, se hicieron muchas cosas bien y en qué se puede mejorar. Porque precisamente en una situación como esta, que es imprevisible, porque por mucho que ustedes se empeñen, es imprevisible y se ha producido en el pasado y se producirá en el futuro, porque es absolutamente imprevisible e incontrolable, qué se puede hacer mejor, si es que al final lo único que le interesa a la gente es en qué podemos mejorar, en qué podemos facilitarle la vida, en que podemos aumentar su seguridad.

Yo, de todo lo que hoy hemos oído hablar, en lo que insistiría -y no me cansaré de hacerlo- es en que el Gobierno de las Islas Baleares inste al Gobierno de España a instalar una base de la UME permanente en las Baleares. Creo que es muy importante. Y, por otra, una sugerencia, una sugerencia que le quiero hacer a la Sra. consellera, que creo que sería importante, que es que, cuando tengamos previsión con la suficiente anticipación -que no siempre sucede así- de estos episodios que pueden llegar a ser muy complicados, habría que establecer algún tipo de cooperación, de colaboración, ya sea con la federación hotelera o aigua o a través de cualquier otra ..., pero

creo que la federación hotelera tal vez sería la entidad más importante con la que se podría colaborar, para que se dé aviso a los no residentes, a los turistas que nos visitan y que, lógicamente, no están al tanto muchas veces de los periódicos ni de las informaciones que se puedan dar, para que a través de las propias instalaciones hoteleras, pues se pueda dar aviso a los que vienen a visitarnos de que nos encontramos en una situación de riesgo y que hay ciertas actividades que convendría que no emprendiesen.

Nada más, y muchísimas gracias.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sr. Rodríguez. Per part del Grup Parlamentari MÉS per Mallorca, té la paraula la Sra. Ramon per un temps de cinc minuts.

LA SRA. RAMON I SALAS:

Moltes gràcies, Sra. Presidenta. Faré dues preguntes concretes i un poc de termes generals, no?

Jo no crec que hagin d'estar a la defensiva, perquè al capdavant feim preguntes perquè vostè compareix en seu parlamentària, perquè la nostra feina és demanar, perquè, com vostè deia, jo tampoc no som experta en emergències, també intent ser tan cauta com és possible quant a les meves preguntes i, a més, abans fins i tot ho he dit que m'havia centrat més en termes generals i que deixava els companys de Menorca les qüestions concretes perquè coneixien amb més detall el succeït i sobretot també perquè tenen contacte amb els diferents agents que varen poder intervenir en aquell moment o vàrem poder patir. Perquè, clar, nosaltres també parlem amb gent, evident, igual que vosaltres quan sou a l'oposició i, al seu moment quan compareixia algú, fèieu les preguntes als tècnics, als responsables o fins i tot a persones que havien patit, però feim preguntes per conèixer què va passar, però també per proposar quines coses podem seguir millorant en casos d'emergències, perquè, com hem dit i tots en som conscients, seguiran passant i no crec que ... evidentment, la primera funció de la conselleria és la coordinació, però també hi ha les feines de prevenció. I quan feim també les preguntes en la prevenció que s'ha fet, és per conèixer les actuacions que fa la conselleria, si les ha fet, si no les ha fet, per què no les ha fet i també per a la pròxima vegada que passi tenir-ne coneixement per tornar demanar i avaluar, per què, feta l'avaluació, no es posen en marxa.

I la nostra feina, i ho dic a cada compareixença, ..., no, atacs, bé, demanam informació, perquè és la nostra feina també demanar aquesta informació d'aquelles coses que nosaltres, des del nostre punt de vista, consideram que no s'han fet tan bé, diligentment o minuciosament correcte i, en aquest cas, amb una sèrie de qüestions que potser no s'hagin respost o les propostes, i el Sr. Pons ho deia, bé, ara també tenim l'oportunitat, teniu i tenim l'oportunitat, en el cas de totes aquelles actuacions de millora que es volen fer arran de l'avaluació que es fa de d'aquests fets, de si es preveuen en els pressuposts, si la conselleria ho preveu als pressuposts entendrem que ha fet una avaluació crítica d'aquelles coses a millorar i ho celebrarem, perquè s'han posat les eines per millorar-ho. En el cas que no ho poseu vosaltres, bé, nosaltres

farem esmenes que també com a oposició, tenim aquesta capacitat de poder fer esmenes, proposar-ho i després, si vosaltres, ho acceptau a no, també decidírem fins a quin punt estam disposats a millorar les actuacions que s'han fet en una qüestió d'emergències que ha passat a un moment determinat.

I com que només em queda un minut, vull fer dos incisos, dues preguntes més concretes, perquè bé ..., amb la resposta que ha donat, perquè pugui matisar. Els sistemes d'avís diuen què hem d'enviar, bé, jo crec que si ens trobam en una situació amb un índex de gravetat elevat, les recomanacions més bàsiques que marquen els diferents plans que tenim, estan bé, que devora torrents no s'aparqui, és ver que potser que sigui una cosa de caixó, però, bé, sabem que hi ha gent que no ho fa. I crec que en moments importants, potser que ... de vegades el Govern quan hi ha moment episodis a l'estiu d'ones de calor, dóna recomanacions a la ciutadania de les coses que s'han de fer. Bé, en moments complexos com aquest, si tenim un índex important, és important que també es doni.

I després l'altra, deia que el cap de bombers es va erigir com ... i què he de fer? Bé, jo crec que també, quan parlem de coordinació, hem de saber ..., és a dir qui, en aquell moment atropellat, que s'hi posi, bé, però després, supòs que hi ha una coordinació, que hi ha d'haver una persona que decideixi qui és el responsable i qui no és el responsable a mesura que van passant les circumstàncies.

Com que m'he passat, moltes gràcies i esperam les respostes.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Ramon. Per part del Grup Parlamentari Mixt, té la paraula la Sra. Gómez, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

Gràcies, Sra. Presidenta. Miri, Sra. Consellera, jo després li llegiré algunes coses que vénen directament d'Alaior i d'Es Mercadal, que li vull fer la pregunta. Però ha dit una cosa molt interessant i li he de dir que està tan equivocada com jo mateixa em vaig equivocar a l'inici de començar a dur el servei de prevenció i extinció d'incendis a Menorca, que varen ser vuit anys. Resulta que hi va haver una modificació de l'Estatut d'Autonomia el 2007 que ens va prendre les competències als consells insulars del tema d'emergències, i vostè ha dit que s'intentarà coordinar millor. És que ni podrà coordinar-se, perquè l'Estatut d'Autonomia prohibeix totalment que qui no té la competència faci un fil en emergències, i els consells insulars no tenen competències en emergències des de l'any 2007. Tota la responsabilitat, Sra. Consellera, és del Govern balear. Si em demana una opinió, li diré que açò és un error enorme, perquè, com a mínim, s'haurien de poder coordinar.

Miri, jo vaig intentar redactar un pla a Menorca que s'assembla al que vostè acaba de dir i no va ser possible tirar-lo endavant perquè la mateixa Direcció General d'Emergències va dir que no teníem competències i l'únic que demanaven els bombers és si arribam, com sempre, els primers, fins i tot a un accident de trànsit, perquè els bombers fan més coses que apagar focs i treure aigua de les inundacions, fan excarceració

de vehicles quan hi ha accidents de trànsit, idò resulta que no tenim ni escrit qui ha d'intervenir en el primer moment. I, què fa la gent?, idò fa el que pot, bonament, sempre amb l'esperit de solucionar el problema. No tenguí cap dubte, els bombers, la Guàrdia Civil, però no podrà fer el que acaba de dir que vol fer. Ja li ho dic, perquè jo també ho vaig intentar, des d'allà, ho vaig intentar. No serà possible, a no ser que caminem un camí de recuperar una competència que crec que no haurien d'haver perdut, o, com a mínim, no de manera que la van perdre. Perquè, en realitat, miri, si una cosa vull fer ara mateix és recordar, vaig tenir dos caps de bombers, Joan Gorries i Joan Roselló, les millors paraules als dos caps de bomber, perquè això estava igual que vostè, Sra. Consellera, jo no sabia res d'incendis el dia que vaig arribar allà i li reconeixeré que, de totes les àrees que vaig gestionar, la que més em llevava la son era precisament aquesta, òbviament per les conseqüències, no? Per tant si el cap de bombers al final, vostè diu que es va erigir amb autoritat, és que segur que estava tot sol, no en tenc cap dubte. Si va fer açò és que estava tot sol, Sra. Consellera, perquè li diré més, és que vostè pensa que ambdues persones a l'112 a Menorca, en una circumstància com aquesta, podem fer res?, no, no es pot fer res.

I ara, com que no vull que se m'acabi el temps, li vull fer un parell de preguntes que m'arriben directament de gent que ens està veient, gent òbviament interessada. Vostè ha dit que hi haurà 6,8 milions a través del conveni amb el Consell Insular. M'agradaria que em concretés quin tipus d'ajut incorporarà aquesta quantitat, s'hi inclouran parets seques, carreteres, ponts, perquè la primera quantitat que ha dit vostè de 3,4, crec que és de recursos hídrics; si no ho he entès bé, m'agradaria que ho corregís, d'acord?, i la pregunta inicial era, a part de les ajudes a finques agrícoles que es tramiten en el consell, què hi haurà? Li anava a fer la pregunta, però entenc que són els 6,4 que vostè ha dit a la segona tanda.

Perquè, després, també em comenten que els ajuts per danys particulars, a través de la declaració de zona catastròfica, amb el concepte que vostè ha dit, es veu que les condicions són molt restrictives; entenc, pel que se'm diu, que possiblement hi ha afectats que, pel que sigui, no compliran els requisits. No sé si vostè d'açò en té coneixement, i m'agradaria que m'ho pogués comentar.

I després, també, no sé si... -vostè no ho ha comentat- i va succeir una cosa que, bé, que açò és important veure com s'aborda, perquè segurament és possible que passi, a Alaior, concretament, van quedar incomunicats perquè les antenes de telefonia mòbil no van funcionar i, és clar, una gran part de la població no va tenir coneixement del que passava més que del que veien *in situ*; també varen estar sense llum moltes hores. Em demanen les infraestructures, el primer que li he dit venia d'Es Mercadal, ara ve d'Alaior: com es troben les infraestructures?

I després, miri si va fallar la comunicació, Sra. Consellera, que no és que els turistes no sabessin el que anava a passar, és que la Policia Local d'Alaior es trobava *bajo mínimos*, *bajo mínimos*, ho sap tot el poble, bé, ha sortit a la premsa no és que jo m'ho inventi, vull dir que m'explic?

I també em demanen, concretament, la platja de Cala En Porter, jo supòs que açò a vostè no sé si li toca més que, com a consellera de Presidència, més que com a cap d'Emergències, entre cometes, què passarà amb Alaior? Què tenen previst, és a dir, quin tipus...? Perquè jo encara li he de reconèixer que m'he perdut amb aquesta pilota que va i ve a nivell competencial...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sra. Gómez, hauria d'anar acabant.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

... -sí, estic a punt d'acabar-, n'escolt uns, escolt els altres i m'agradaria saber com acabarà el tema d'Alaior.

I simplement, ja per acabar, Sra. Consellera, li diré que me'n vaig més intranquil·la de com he arribat, i de ver que no li ho dic (...) ...

LA SRA. PRESIDENTA:

Sra. Gómez, hauria d'anar acabant.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

... -sí, ja acab-...

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Gómez...

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

... i de ver que ara entenc que passessin aquests dos mesos i busques perquè...

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Gómez.

LA SRA. GÓMEZ I ESTÉVEZ:

De res.

LA SRA. PRESIDENTA:

Per part del Grup Parlamentari Popular, té la paraula la Sra. Gil, per un temps de cinc minuts.

LA SRA. GIL I MEMBRADO:

Gracias, presidenta. Yo creo que estuve en otros acontecimientos, en otras circunstancias, porque no me reconozco. Bien, creo que merece...,

(Remor de veus)

... pero, bueno, pero creo que no se actuó tan mal como usted dice; creo que, en resumen, lo que yo percibo, que es bien distinto, es que los ciudadanos siguieron los consejos de

prevención, que los alcaldes de los municipios actuaron con sensatez y con responsabilidad, y todos a una seguimos las recomendaciones de la Dirección General de Emergencias y de Interior, y de los medios de comunicación. Si antes hablábamos de una comunicación puerta a puerta, a mi parecer, creo que sucedió eso ya que se utilizaron todos los medios para llegar a los ciudadanos, y creo que, sinceramente, así fue.

Efectivamente, el Sr. Rodríguez nos ha proporcionado una detallada cronología de esta tierra, al margen de que el clima es cierto que está cambiando, desde que tengo uso de razón, y sin tener los conocimientos que, como geógrafo, tiene el Sr. Rodríguez, soy testigo de que ha sucedido lo mismo; la diferencia es que el pasado mes de agosto estaba puntualmente informada, me salvaguardé y me sentía segura.

Con todo, voy a incidir en la cuestión que ya ha planteado en la primera intervención: la necesidad de disponer de la UME en Menorca. El Grupo Popular presentó una proposición no de ley en esta legislatura, en esta misma comisión, que tuvo el apoyo del PP y de VOX, y el rechazo del PSIB, de MÉS per Mallorca y la abstención de Unidas Podemos, para solicitar al Gobierno de España la fijación de un calendario y la previsión en los Presupuestos Generales del Estado de la presencia permanente de la UME, para dar adecuada cobertura al territorio de Baleares. Fundamentan la negativa en que primero es la coordinación de las Fuerzas y Cuerpos de Seguridad y que, luego, ya hablaremos de la UME.

No veo que el trabajo diario en mejorar la coordinación sea un impedimento para solicitar con insistencia el destacamento permanente de la UME, que coadyuvaría a la seguridad de todos, especialmente en este caso de los menorquines. Me parece esta postura una visión miope y contradictoria, queremos prevención y seguridad por, un, lado, y, por otro, negamos la UME.

¡Claro que es fundamental contar con la UME en Menorca! ¡Cuánto hubieran cambiado y cambiarían las posibilidades para afrontar estas situaciones! Me cuesta creer que haya alguien en esta sala y en este Parlamento que no lo comparta.

Consellera, les animamos a mejorar, aunque constatamos que se está actuando en buena línea, porque, como siempre son, en este caso, como usted ha contado, las actuaciones son buenas, pero siempre tenemos un margen de mejora para anticiparnos a futuras ocasiones, que las habrá, y hay que estar cada vez más preparados y hay que ser cada vez más conscientes de la existencia de situaciones meteorológicas adversas frente a las que hay que protegerse.

Ya contamos con un convenio de colaboración con las asociaciones agrarias de Menorca para el mantenimiento de los torrentes. Yo le preguntaré, consellera, ¿cómo han encontrado la situación de los torrentes después de estos 8 años?

Desde el Grupo Popular agradecemos la actitud de la consellera, de su equipo, para mejorar, y les animamos para seguir trabajando por nuestra seguridad día a día.

Gracias, presidenta.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Gil. Sra. Consellera, té vostè la paraula.

LA SRA. CONSELLERA DE PRESIDÈNCIA I ADMINISTRACIONS PÚBLIQUES (Antònia Maria Estarellas i Torrens):

Moltes gràcies. Vegem, Sr. Pons, no posi en boca meva coses que jo no he dit, jo he dit que vostè, a la compareixença que va fer el Sr. Lafuente, es va quedar amb la frase que “es pot millorar”, sempre es pot millorar, i jo ho he dit des del primer moment. No, però vostè ha volgut fer *hincapié*, -(...) perquè sé que *hincapié* no és correcte i sempre ho dic-, vostè ha dit des del primer moment que no havia fet autocrítica. No, disculpi, jo, en tema d'emergències crec que tots hem de fer autocrítica, tots, perquè ho record, nosaltres tenim competència de coordinació, però d'emergències té competències tothom; és a dir jo, entre cometes, tant de bo! a Menorca hi hagués tres parcs de bombers; tant de bo! hi hagués una UME present a cada una de les illes; és a dir, els recursos que tots hem de destinar a temes de prevenció i a temes de tenir sobre el terreny les persones i els cossos necessaris, jo en això sempre estaré per la tasca de sumar.

Escolti, durant, no ho sé... per ventura la Sra. Gómez, jo no sé quins anys eren, però durant molt de temps al consell hi va haver un centre, sinó corregiu-me, de l'112, que es va deixar morir, o sigui,...

(Se sent una veu de fons inintel·ligible)

... hi havia, sí, bé, a mi és el que m'han dit en tema de Menorca. Per tant, vull dir que nosaltres posarem totes les disposicions.

Després he dit, Sr. Pons, quan va haver passat, perquè en el moment que passa l'emergència, els fenòmens, s'han de prendre decisions de fenòmens d'emergència, per suposat; quan hi ha un... el greu hagués estat que no hi hagués hagut un helicòpter per poder desallotjar les persones que en aquells moments quedaven en perill, que no hi hagués pogut haver unes brigades que poguessin actuar, això hagués estat el perillós, perquè en aquell moment estam en fase d'actuació d'emergència, i el més emergent en aquest moment és tenir disposició de tots els efectius que ho poden fer, com va ser el cas, en aquest cas, de la Guàrdia Civil, que actuaren i dels quals reconec la celeritat amb la qual actuaren, en base a totes les cridades, amb tot el que arribava, i es va actuar correctament amb tot el tema de l'emergència. Jo això és el que vull dir.

El tema de ES Alert, no és per donar recomanacions, és per avisar a un moment donat d'un perill imminent, és una eina nova, es pot treballar, se n'ha de fer un ús bo i en el moment adequat. I jo segueixo amb el suport a aquell moment la decisió que es podia haver pres.

Això de la carretera tallada, no tallada, que vostè em diu, Sr. Pons, vegem, des del dia anterior s'havien avisat ja els efectius de Menorca, els responsables de Menorca, de tot el que passava. Jo no puc anar allà i dir: s'ha tallat la carretera; vull dir, els que estan amb les disposicions que hi ha en aquells moments a Menorca, s'actua d'una manera o s'actua d'una altra.

Després, em diu: s'ha de fer la revisió de, volen dur iniciatives. Tant de bo!, és que aquesta cambra és el lloc on dur diferents iniciatives i parlar-ne entre tots. I, per suposat, agraeix qualsevol tipus d'iniciativa que puguem estudiar, que puguem millorar, qualsevol punt que es pugui millorar perquè a Menorca, per ventura, la situació és diferent d'Eivissa. I tant de bo! trobem els punts que ens serveixin per millorar entre tots, de quan tenim quelcom que no podem preveure, que és en aquest cas una DANA que va ser virulenta en el cas de Menorca.

Per tant, obertíssima, jo no venc aquí amb aires que tot es va fer..., jo venc aquí a defensar que la tasca de coordinació va ser correcte, venc aquí a dir que les forces varen actuar amb uns protocols i varen actuar bé, per això no tenim danys personals i..., per suposat.

Després, el tema de torrents, neteja de torrents, crec que també han demanat la compareixença del Sr. Lafuente, com a govern sí que sé que s'actuava, es feia neteja de torrents, a un altre lloc, això ho va explicar el Sr. Lafuente, en aquell moment no eren a la zona d'Es Mercadal, feien neteges a un altre lloc. Hi ha un Pla de neteja de torrents que s'executa.

Després aquest govern, de manera urgent, ha destinat ja 3,4 milions d'euros a la restauració. No hem esperat, hem actuat dins la nostra competència a restaurar aquestes zones, en previsió que hagués pogut passar qualsevol altra cosa.

Sr. Rodríguez, totalment d'acord que s'ha de mirar..., de fet, la Federació Hotelera es va posar també en contacte per fer campanya, quan passa qualsevol cosa. Es va posar ja a disposició perquè ells tenien molta experiència en temps de COVID, de quan vàrem haver de tenir gent que no podia entrar o sortir, s'han posat sempre a disposició per veure..., i és un dels punts que tenim a implementar i a millorar des dels nostres plans, com podem comptar amb tot tipus de col·laboradors que a un moment donat poden donar suport, o bé per avisar que moltes vegades i, per desgràcia, quan ens passen... sobretot rescats, i quan ens passen episodis que acaben malament, que acaben amb persones que moren, solen ser moltes vegades estrangers que van no-protegits per fer activitats, sobretot, dins la natura.

Moltes gràcies per les aportacions, com sempre, a MÉS per Mallorca. Crec que això del sistema d'avís ja ho he dit. De totes maneres, també he comentat al principi de la intervenció que durant tots els dies hi va haver avisos tant a premsa com dels tècnics, el Sr. Plata va sortir un parell de vegades, com dels tècnics que transmetien avisos del que havien de fer, un dels quals què fer en cas de fortes pluges i tempestes: el primer que es diu és, idè allunyau-vos de torrents, si sou a casa intentau posar les mesures que es puguin per impedir l'entrada d'aigua, i tota una sèrie de recomanacions que es llancen tant des de l'112..., i, com he dit, que es varen llançar de manera permanent a través dels mitjans de comunicació, de tot el programa de més de 10 hores que va fer IB3, i on també els tècnics avisaven de les recomanacions que s'havien de fer.

A partir d'aquí, també, autocrítica sí que en fem, perquè el que primer que vàrem dir, una vegada tancat l'episodi, perquè l'episodi dura més dies del que no han estat precisament on hi

ha el fenomen meteorològic, hi va haver una primera reunió perquè, com a consellera, sempre he dit que hem d'avaluar el que fem, hem de fer crítica perquè, si no, no podem millorar, una avaluació.

Efectivament, Menorca necessita..., ja sé que el director general és d'Eivissa i Eivissa la té molt dins el cap, però ja aquesta setmana se'n va cap a Menorca; crec que a Menorca s'ha de fer un pensament de com tenim ordenat tot el tema dins Menorca i per això ja hi va haver una primera reunió, on es va prendre la decisió que una de les coses que s'havien de millorar, precisament, era el tema de la comunicació i, sobretot, a la població. I avançarem perquè, en cas que es torni a produir, idè estiguem un poc millor del que hem estat aquesta vegada.

A partir d'aquí, jo no he vingut aquí a dir que tot és meravellós, he vingut aquí també a fer una exposició de les coses que s'haurien de millorar, nosaltres ja farem les millores internes. Els plans que tenim en aquests moments s'han de revisar, el director general va a Madrid a una reunió, perquè això també va de la mà dels ministeris competents en Protecció Civil, s'han de revisar els plans, s'han d'actualitzar els plans. Hem d'incorporar tot allò nou que es fa, perquè dins Emergències tenim el sistema ES Alert, que s'ha d'acabar d'implementar, tenim estacions meteorològiques més bones que s'han d'implementar, IB Digital ja va presentar també... que vàrem fer la prova al Much, a Sineu, un sistema d'antenes molt més..., diríem, petites, o sigui, fàcils de transportar per millorar les zones de cobertura, i n'hi ha d'haver un a Menorca, n'hi ha d'haver un a Eivissa perquè, en cas que falti comunicació, es pugui fer ús d'aquestes antenes.

Miri, jo crec que el Govern no està aturat a implementar totes les millores que crec que són bones de cara al ciutadà i estic convençuda que tots els grups polítics que som aquí és el que volem.

Després, he dit allò del PEMU, em sembla important tenir uns plans municipals perquè, com he dit, en el moment que dèiem que..., és clar, els municipis que ja s'han vist afectats..., és clar, aquí vàrem aprovar Artà, Sant Llorenç, han fet els seus plans municipals i..., quan comentava el cas que la DANA semblava que girava i es va fer contacte, els municipis ja havien pres mesures per si de cas hagués passat qualque cosa. Per tant, això també ens dona una tranquil·litat i una confiança en els tècnics i en els gestors que en aquells moments gestionen la DANA, als quals també vull agrair, perquè tots hem de pensar que humanament és una càrrega important la que assumeixen en el moment que, desesperadament crida la gent o en el moment que passen situacions de col·lapse, com va ser el cas de Menorca.

Per tant, ja he dit, els PEMU, com una eina complementària, jo crec que necessària per a la presa de decisions, on aquest govern, ja des del gener del 2024, es va posar a disposició de cada un dels municipis. En aquests moments de PEMU aprovats només en tenen Formentera, Sant Josep, Lluçmajor, Palma, Sant Llorenç, Alcúdia, i Ciutadella el té en tràmit, són pocs. Per tant, crec, i també llanç un auxili per a tothom que crec que hem de conscienciar que és important tenir aquestes eines.

Després, com a suport a les agrupacions de voluntaris de Protecció Civil, ja en diferents reunions que he tengut pràcticament a Menorca..., així com a Eivissa cada municipi té la seva Protecció Civil, aquí no en tenim, i el nostre deure nostre com a govern és encara reposar més, perquè moltes vegades els membres de Protecció Civil és gent que en aquest moment té una edat, també ja un poquet més gran, perquè no hem de perdre de vista que és un voluntariat; els fem formació, els donam material, però també una de les coses que tenim és mirar de quina manera podem captar nous voluntaris, sobretot a franges més joves, que vegin la Protecció Civil també com un voluntariat d'oportunitat dins el municipi, que ho és.

I després la darrera..., diguem la darrera part, que jo crec que és important també, són les campanyes de divulgació i sensibilització, que també són bàsiques, en la qual cosa també fem feina. Per una banda, es faran unes jornades formatives dirigides als responsables de les àrees de seguretat i emergències de diferents institucions, em sembla que és una primera passa important, per tal d'implementar formació, fer recomanacions, donar consells i millorar, perquè quan passa això tots siguem capaços de fer més altaveu de tot el que pass. La primera serà dia 7 de novembre i estarà precisament vinculada a les inundacions.

Per l'altra, el Govern ha posat en marxa el programa 112 a les escoles, a través d'aquest programa, impartit pels agents de policia tutor, els més petits reben informació sobre què és l'112, com hi pots cridar, què han de dir, també reben informació de com actuar i un programa que s'implementarà i farà arribar també a alumnes d'edats més avançades els consells de prevencions bàsiques durant una emergència.

Per altra banda, des de la Direcció General d'Emergències es fa feina per tal de realitzar els simulacres. Crec que el simulacre és una bona eina, crec que és la millor eina que tenim per avaluar aquelles coses que estan totalment articulades i quines ens falta acabar de polir. Es realitzen simulacres a diferents punts de les Illes, tot mentre estam a l'espera de la revisió de les directrius bàsiques de l'elaboració dels plans de protecció civil que fa l'Estat, i a l'espera també de la revisió dels plans d'autoprotecció que ha de dur a terme l'Estat.

Enguany ja s'han realitzat diferents simulacres, un dels quals és d'ES Alert, que, com deia, es troba en fase de proves; un gran simulacre multiemergències en el maig, un al port de Cala Figuera centrant-se en la lluita contra la contaminació marina i en l'activació dels plans d'autoprotecció dels ports. I el segon a l'aeroport d'Eivissa amb la simulació sobre plànol d'un amaratge d'un avió en zona de difícil d'accés. L'objectiu de tots aquests simulacres és posar a prova els protocols, com he dit abans, per a una gestió de crisi, perquè en aquell moment, davant una gestió de crisi, ha d'estar tot protocol·litzat perquè les decisions han de ser ràpides.

Per tant, venc aquí a dir el que crec que s'ha de millorar. Deman que ens hi impliquem tots en la mesura que puguem. El Govern posarà els mitjans necessaris.

I, dit tot això, només he de dir que si hi ha hagut qualche cosa puntual de qualche fet o qualche cosa molt concreta que

vulgueu, me la demanau ara o per escrit, i us la responc de la manera...

I l'únic que he de dir és tornar a donar les gràcies a l'equip, donar les gràcies a tots per les aportacions, i esperem que ens haguem de veure poques vegades per aquests temes en aquesta comissió.

Moltes gràcies.

LA SRA. PRESIDENTA:

Gràcies, Sra. Estarellas. Una vegada acabat el debat, volem agrair la seva presència i la dels seus acompanyants.

No havent-hi més assumptes a tractar, s'aixeca la sessió.

Molt bon dia a tothom.

DIARI DE SESSIONS

DEL

PARLAMENT

DE LES

ILLES BALEARS